

Молодий Кіровоградський ЛКСМУ

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 5 грудня
1939 року

№ 3 (4082).

СУБОТА

20

СІЧНЯ
1990 р.

Ціна 8 коп.

«Архітектура — це застигла музика», — згадали ці слова, глянувши на цей та знімки на 6—7 стор.? Увічнена в камені мелодія — польська. Вуличні сценки, жанрові картинки, інтер'єри теж зняті у сусідній країні, де на початку нового року побували наші кореспонденти. Докладну розповідь про враження від мандрівки по Польщі читайте в наступних номерах «МК».

ВІД ЧЕНСТОХОВИ ДО ВАРШАВИ...

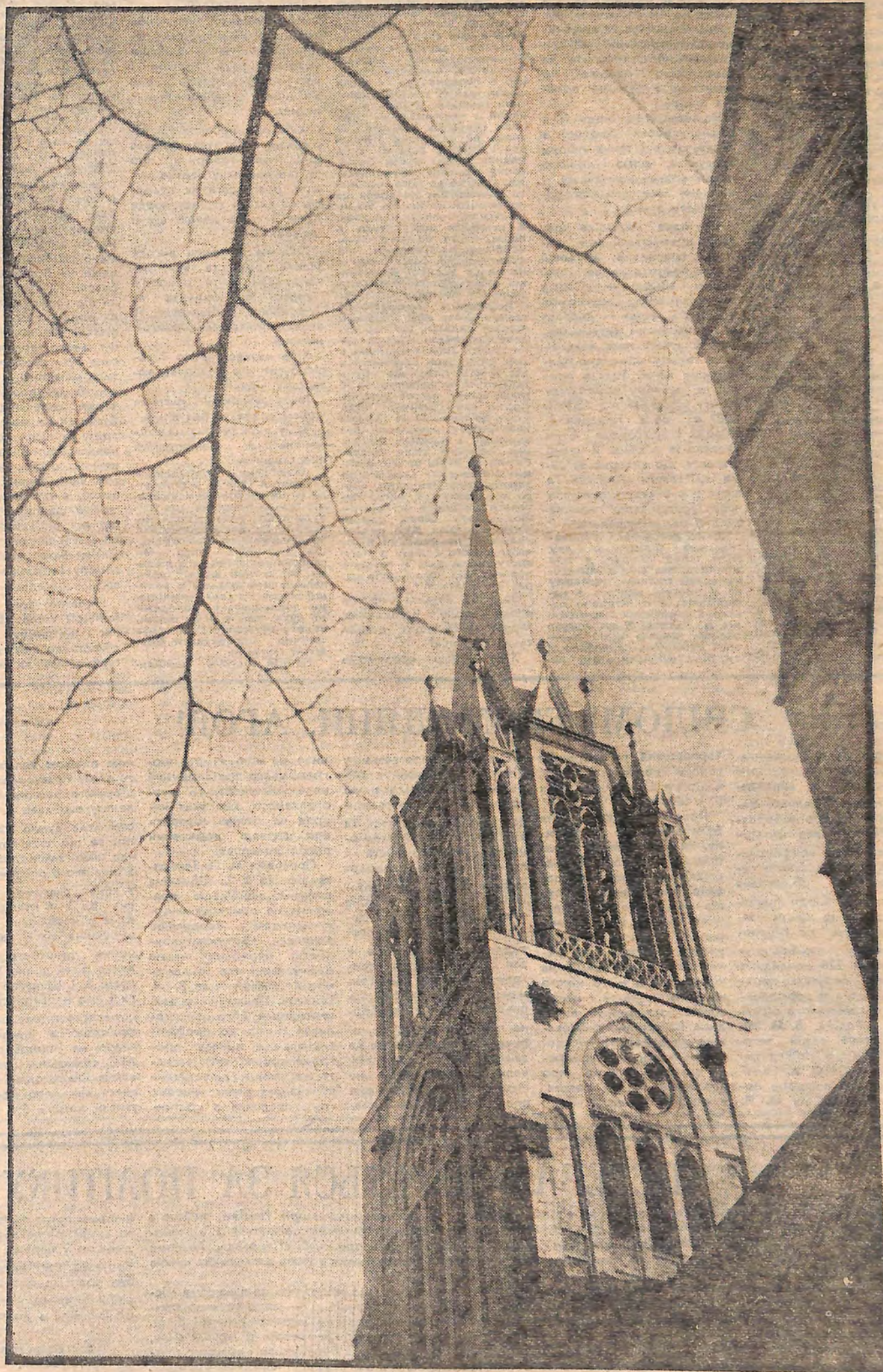

Фото В. ГРИБА.

У телефірі
«Екрану молодих» —
«Пряма лінія».

УВАГА!

У грудні минулого року відбулася ХХV звітно-виборна конференція обласної комсомольської організації. Крім обговорення актуальних проблем її діяльності, на конференції були обрані керівні органи — обласний комітет ЛКСМ України та бюро. Телевізійне знайомство із членами бюро обкому комсомолу (а їх у теперішньому складі 13 чоловік) відбудеться 26 січня цього року о 19 годині. Під час «прямой лінії» по телефонах 2-84-18 та 4-34-21 ви зможете не тільки

задати питання будь-якому члену бюро, але й висловити свої зауваження та пропозиції щодо роботи комсомольських організацій області.

ЗУСТРІТИСЯ З ГЛЯДАЧАМИ ГОТУЮТЬСЯ ВАЛЕНТИНА ГРАБОВА, ЛЮДМИЛА ЄГЕЛЬСЬКА, НАТАЛІЯ ЖУКОВА, СЕРГІЙ АЛИМОВ, СЕРГІЙ ВОЙПАН, ЮРІЙ ГОЛОВКО, ВОЛОДИМИР ІЛ'ЮЩЕНКОВ, ІГОР ПОВЕНКО, ЮРІЙ КОНДРАТЕНКО, СЕРГІЙ ПОЛЯКОВ, ВІКТОР

ПОНОМАРЕНКО, СЕРГІЙ СНОПКОВ, ВІКТОР ТЮПА.

Шанси отримати відповідь на свої питання під час передачі зростуть, якщо ви задасте їх до 26 січня по телефонах 4-87-55, 4-77-03, 2-07-55.

Чекаємо ваших запитань.

ДО ЗУСТРІЧІ 26 СІЧНЯ!

КИРОВОГРАДСЬКИЙ ОБКОМ
ЛКСМ УКРАЇНИ.

КУДИ «ГНУТЬ» В. ГРОМОВОГО?

ШАНОВНІ ТОВАРИШІ ВЕТЕРАНИ!

Прочитавши в газеті «Кіровоградська правда» від 11 січня 1990 року статтю «Куди «гну» В. Громовий», обурений до глибини душі екстремістськими, антипартийними заявами цього (цитую) «з дозволу сказати «вчителя» історії та суспільствознавства», який «безпідставно, не маючи на це права, до глибини душі» образив ветеранів війни та праці. Розумію тих, хто незадоволений, засуджує, і приєднуюсь до них.

Але в Союзівській СШ працює тільки один учитель історії та суспільствознавства (а про те, що він учитель без «лапона», без «з дозволу сказати» засвідчує його диплом з відзнакою КДПІ ім. О. С. Пушкіна, ряд грамот, остання грамота Міністерства народної освіти УРСР була вручена в серпні 1989 року, знає ЦК ВЛКСМ «Кращому вчителю-комсомольцю». Дошка пошани ОК ЛКСМ України, товариства «Знання» тощо. Вибачте, що змушений проявити нескромність). Як не дивно для мене — це я, але «такого», як написано у газеті, я не говорив і говорити не міг, клеїти на ветеранів ярлик сталіністів я не міг би навіть у маренні, а, тим більше «протиставляти старшому поколінню комсомольців і молоді». Адже я ону, що не знав свого діда, якого забрала війна, син батьків (нині пенсіонерів), які прийшли поряд усі ці роки сталінського режиму, і хочу бути таким батьком, щоб не соромно було перед донькою, яка через десять років запитася: «А що ти робив у 1990 р., а твій дід у 1937 р.?». За мого діда соромно не буде, хочу, щоб не було соромно і за себе.

Для мене поняття «сталі-

ніст» не вікове, а соціально-політичне — це той, хто виступав проти гласності, демократизації, кому хочеться «твердої руки» і репресій, хто за цифрами показників не бачить живої людини, чіпляється за командно-адміністративні методи «керівництва», тремтить за своє крісло і привілеї, не рахується з думкою простих людей.

На жаль, такі люди (і я дійсно говорив про це) в партії ще є і таких людей «розумом, честю і совістю нашої епохи» не назвеш, я не кажу вже про спіробітництво з ними.

Ще одна маленька деталь: критикувати мій виступ почали в місцевій «Зорі комунізму» за такі слова: «Віраз — «Партія скаже «треба», комсомол відповість «єсть» — сьогодні не настільки актуальний, щоб будувати наші взаємини в такому командно-приказному тоні». Тоді я приїхав до райкому комсомолу газету «Правда» від 15.VIII. 1989 р., де в передовиці «Партія і комсомол» було сказано те ж саме. Я чесно зізнався, що використав саме ідеї газети «Правда». Та після цього казусу знайшли іншу фразу, якою можна було б поманіпулювати.

Що ж, доведеться зізнаватися, що і фразу, за яку мене тепер «б'ють», я теж знайшов, але вже в «Комсомольській правді», причому не у виступі яногося з неформалів, а в інтерв'ю одного з партійних керівників м. Львова. Як лектор завжди збираю вдалі вирази, і мені дуже сподобалося, як, відштовхуючись від ле-

ніського вислову про партію, молодіжна газета вдала по тих, хто не заслуговує таких епітетів.

На жаль, той перший залп в місцевій газеті так і залишився без відповіді, хоч моя стаття в її редакції вже другий місяць покривається пиліною. Мабуть, гра йде лише в одні ворота...

Шановні автори статті в «Кіровоградській правді» чому не помітили того, що я говорив до і після фрази, взяті з «Комсомольської правди», а просто вивалили з контексту «кримінал» і чомусь підвищили ці слова на ветеранів. Якщо хто і впізнав себе в моїх рядках, якщо хтось бездареску критику передресував собі, то це його особиста справа, але не треба це переносити на інших. Бо інше розбереться, «хто є хто». А ветерани розберуться в першу чергу, бо саме вони найбільш постраждали від культу особи, своєю кров'ю на полях Великої Вітчизняної війни розпалувалися за злочинну політику Сталіна.

Доведеться процитувати самого себе: «Ми повинні відразу сказати, що перебуваю розпочали здорові сили партії. Партія знайшла в собі сили, щоб відмовитися від усього того, що було здійснено негативного за 70 років історії нашої країни. Партія самокритично підійшла до цього. Я не уявляю собі роботу комсомолу без взаємодії з партією. Дійсно, нам потрібне тісне спіробітництво перш за все з тими силами, які стоять за перебудову». Звичайно, «Зоря комунізму» не могла передати письмово всі відтінки живого слова, але ж існує протокол ХХХ комсомольської конференції Кіровоградського району з моїм виступом. А далі я говорив про тих, від кого партія зараз очищається.

Бо, хіба назвеш «честю» епохи Берію, Кагановича, Молотова та інших сталінських сатрапів?

Хіба назвеш «розумом»

тих, хто давав «вказівки» перегорджувати Дніпро, щоб затопити святу українську землю, привести до екологічної катастрофи, мільярдних збитків?

Хіба назвеш «совістю» узбецьких мафіозі, які перетворювали дітей на «хлоп-корабов», ради грошей і нагород приписували цифри в нібито перевиконаних планах.

Хіба про небезпеку кар'єризму не попереджав В. І. Ленін, говорячи про те, що правлячу партію можуть розглядати як трамплін на високу посаду, люди дуже й дуже далекі від її ідеалів?

Хіба на ганьбили високе звання комуніста такі рекордсмени книги рекордів Гіннеса по орденам як Л. Брежнєв, Н. Чаушеску та пледа прихвостні рангом нижче?

Хіба назвеш честю і совістю тих, хто розпочав афганську війну?

Такі риторичні питання можна задавати без кінця.

Чому я заговорив на комсомольській конференції про сталінізм?

Конференція відбувалася 28 жовтня 1989 р., а 27 жовтня я вів зустріч комсомольців різних поколінь, що живуть в Союзівці. Слова ветеранів не могли залишити байдужими нас, комсомольців 70-х—80-х років. Ми глибоко захоплюємось людьми, які в такі важкі роки залишалися людьми з великої літери і в свої похилі роки залишаються молодими по духу. Нам є чому почитатися у ветеранів і не треба штучно провокувати конфлікт поколінь.

На цій зустрічі найбіль-

ше вразив виступ почесного члена нашого політклубу, ветерана ще громадянської (!) війни, людини героїчної долі, справжнього бійця партії І. Д. Заврайського. Коли Іван Денисович показав довідку про реабілітацію свого батька, більшовика-ленінця, розстріляного під час великого терору 30-х, коли говорив про те, що сам дивом вижив, серце обливалось кров'ю.

Після зустрічі переглянувши текст свого виступу і вставивши речення, що не хочу мати нічого спільного зі сталіністами... А тепер, бачте, як його перекрутили та подали.

Зразу ж після публікації стенограми мого виступу на конференції я зустрів ще одну учасницю зустрічі — Осещу Галину Михайлівну. Як ветеран вона краще мене розбирається в житті, адже на її пам'яті зникли безслідно вчителі, вимарили від голоду цілі села. Так от, вона сказала, що підписується під кожним, сказаним мною словом, але просила бути обережнішим, бо сили минулого ще знайдуть спосіб для розправи. І виходить вона не дарма турбувалася за мою долю. Бо зразу ж після конференції почалася організована травля моєї особи, першим актом якої були комісії у школі, а продовженням — грубий шантаж (того ж Тарчука, що і підписав статтю в «Кіровоградській правді») на бюро райкому комсомолу і публікація в газеті.

І спасибі всім тим, хто (цитую!) мене «благословляє і підтримує» за небажудність до моєї долі, але турбуватися за мене нічо-

го, бо повернути минуле ніхто не зможе, правда, замість кулеметів, з яких в 30-ті роки знищували фізично, зараз пробують знищити морально, б'ють з кулеметів брехні, але хід історії не зупиниш.

Ще одне звинувачення — докір про те, що я «ховаюсь в сільській школі» (куди, до речі, я прийшов працювати за призначенням після закінчення інституту і в якій працюю вже шостий рік), я можу досить легко зняти пропозицію попрацювати на моєму місці — організатора позакласної роботи, вчителя історії та суспільствознавства Союзівської середньої школи, лектора обласного та республіканського товариства «Знання», аспіранта соціолога інституту філософії АН УРСР — тим, хто хотів по-яви цього наклепницького матеріалу. Вони не даремно тремтять за свої місця напередодні виборів, бо знають, що перед народом треба звітувати, а то і відповідати за свою роботу.

Шановні ветерани! Ви гідно пройшли через всі випробування долі і не заслужили того, щоб хтось зараз посягав на Вашу честь, тому давайте разом розберемося у цій історії, не будемо брати вирай перекручену інформацію з третіх рук, а на основі реальних фактів і дій визначимо «Куди «гну» В. Громовий» чи «Куди «гну» В. Громового». Чи це висновок і нарізист, для якого немає нічого святого, чи, може, зовсім інша людина, і, найголовніше, — визначимо, кому вигідно було через кілька місяців розкручувати цю історію якраз напередодні виборів.

В. ГРОМОВИЙ.

СВІДОМІ ГРОМАДЯНИ, АГОВ!

ЗУСТРІЧІ

Розпочалися, як і передбачено законом, зустрічі зареєстрованих кандидатів у народні депутати Української РСР з виборців. Перша така зустріч відбулася в конференц-залі Кіровоградського виробничого об'єднання «Дружність». Сюди прибули четверо із шести зареєстрованих по Кіровоградському виборчому округу № 226 кандидатів у народні депутати: представник органу держпримання виробничого об'єднання «Радій» В. М. Мірошніченко, водій авто-транспортного підприємства № 13554 О. А. Семерик, доцент кафедри політекономії КІСМУ М. П.

Тарнавський та заступник голови обласного суду, кандидат юридичних наук В. І. Шишкін.

Просторе приміщення було заповнене на третину. Як висловилися деякі присутні, це один із наслідків неадекватно організованої конференції виборців об'єднання, але більшість зійшлася на думці, що це один з перших уроків незрілої ще демократії. Судити самі: на конференцію ніхто нікого не загавляв, люди могли вільно заходити й виходити. На трибуні змінювалися кандидати та їхні довірені особи. Що ж можна сказати вже не про кількісний, так би мовити, а якісний бік зустрічі?

Скажемо, програма у Віктора Михайловича Мірошніченка видалася не позбавленою притягальності й ефективності. Та відчувалася в ній надмірна законкретизованість і породжена цим поверховість у підході до вирішення проблем. І хоча претендент намагався дохідливо пояснювати свої

задуми й підходи, все ж цьому фоні все ж вигідніший вигляд мав В. І. Шишкін. Присутнім у залі imponували його розсудливий підхід до проблем сьогодення, цікава програма соціального захисту населення, диференційована для різних вікових груп, поєднана з критич-

ною оцінкою теперішнього стану правового та соціального захисту; схвалення, особливо у жінок, отримана думка Шишкіна над тим, що пора подумати про справді державний підхід до справ.

Програми М. П. Тарнавського та В. І. Шишкіна справили найбільше враження на присутніх. Аргументовані теоретичні викладки, продумані конкретні пропозиції — на цьому фоні все ж вигідніший вигляд мав В. І. Шишкін. Присутнім у залі imponували його розсудливий підхід до проблем сьогодення, цікава програма соціального захисту населення, диференційована для різних вікових груп, поєднана з критич-

ною оцінкою теперішнього стану правового та соціального захисту; схвалення, особливо у жінок, отримана думка Шишкіна над тим, що пора подумати про справді державний підхід до справ. Програми М. П. Тарнавського та В. І. Шишкіна справили найбільше враження на присутніх. Аргументовані теоретичні викладки, продумані конкретні пропозиції — на цьому фоні все ж вигідніший вигляд мав В. І. Шишкін. Присутнім у залі imponували його розсудливий підхід до проблем сьогодення, цікава програма соціального захисту населення, диференційована для різних вікових груп, поєднана з критич-

ний у період, що передував висуненню його кандидатом у народні депутати. Проведене серед присутніх виборців анкетування показало, що зі значним відривом лідером на зустрічі став В. І. Шишкін.

Позаду перший значний масовий захід передвиборної кампанії. Вірніше, лише перша спроба такого заходу. А попереду — хочеться вірити — не лише нові такі зустрічі, а й зростаючий інтерес виборців до них. Бо, як писав «Молодий комунар», кого обираєш, те й маєш!

С. ГРОМИЛО.

м. Кіровоград.

«ПЕРЕВАЛ» БЕРЕТЬСЯ ЗА ПОЛІТИКУ

Нещодавно у Світловодську відбулися збори воїнів, які виконували інтернаціональний обов'язок у ДРА. У роботі взяли участь заступник голови міськвиконкому В. О. Болобан, завідувач організаційним відділом міськкому партії В. М. Пашагор'єв, перший секретар міськкому комсомолу А. Патока, завідувач відділом комсомольських організацій міськкому ЛКСМУ В. Каліч, голова ради ветеранів Великої Вітчизняної війни і праці міста М. Т. Білокоп.

Голова міського клубу «Перевал» С. Хохлов у своєму виступі розповів, яка конкретно робота проводиться воїнами-інтернаціоналістами — зустрічі з учнями шкіл і

молоддю міста, проведення вечорів Пам'яті, робота з підлітками, які виявили бажання займатися в різноманітних секціях, що діють при клубі «Перевал». Думками про роботу поділилися також голови заводських клубів воїнів-інтернаціоналістів.

Виборча кампанія, що проходить як в нашому місті, так і в цілому по республіці, — звернулася до присутніх завідувач оргвідділом міськкому партії В. М. Пашагор'єв, — повинна сконцентрувати ті молоді сили, які будуть працювати в ім'я перебудови і кращого життя. Побажає перемоги в цій нелегкій політичній боротьбі. Рішенням зборів воїнів-інтернаціоналістів була орга-

нізована група підтримки за кандидатуру голови міського клубу «Перевал» С. Г. Хохлова, який висунутий кандидатом у народні депутати обласної Ради народних депутатів. Заступник голови міськвиконкому В. О. Болобан розповів про перспективу будівництва МЖК для воїнів-інтернаціоналістів, а також відповів на запитання, що виникли в діалозі з присутніми.

О. ЩЕРБИНА,
заступник голови клубу воїнів-інтернаціоналістів
«Перевал»,
м. Світловодськ.

В ОЛЕКСАНДРІЇ, як і в інших міських і районних комсомольських організаціях, вже не буде «Комсомольського прожектора». Замість нього при групах народного контролю створюються молодіжні групи, тобто ті, хто раніше входив до штабів «КП».

— У нас так багато

йшли прохідну, покорила своєю чистотою й акуратністю. Забігаючи наперед, скажу — як на мене, то я б не тягнувся до підприємств-гігантів типу «Червоної зірки», де не те, що загубишся, а дикуєшся: як там дають лад керівники.

Відповідні до масштабу і неполадки на заводі. Не

працюють в автоматичному і напівавтоматичному режимах.

— Справді, — погоджуюся, — роботи б «КП» вистачало. — А про себе: ото передове підприємство! Тут око та око за працівниками потрібне! Бач, приймають, розширюються, так би мовити.

— Є в нас робота, — я

не будівництво свого мікрорайону. Тут будуть житлові масиви, дитсадок, пізніше — школа. Що цікаво: все це — ініціатива трудового колективу, де середній вік працюючих — до 35 років. І очолює цей колектив теж молодий, і, як ви вже здогадалися, ініціативний директор заводу М. М. Лавренко.

небачений бруд, що тут у безладді звалено трошки металобрухт... А на стінах — лозунги, які закликають комуністів бути попереду, які закликають до боротьби з лінійно, бюрократизмом.

Напевне, з бюрократизмом, який призвів до такого стану фабрики, що поряд з прекрасним заводом поліграфічної техніки.

* * *

На Олександрійській швейній фабриці план роботи склали на цілий рік. З ним мене ознайомила Світлана Боленко, секретар комітету комсомолу. Вона ж і повідомила, що лишилося дівчатам (тут майже весь колектив жіночий) дрібниці: погостити його з групою народного контролю і вже важче — приступити до роботи.

«Січень — провести рейд по трудовій дисципліні: перевірка спізнень, втеч з роботи; лютий — перевірка якості виробів, що шиемо; березень — перевірка використання робочого часу».

Проти кожного місяця на папері зазначено, що треба провести засідання штабу «КП» плюс — рейд типу перевірки техніки безпеки, використання електроенергії, умов праці неповнолітніх, роботи ідальні...

Одним словом, прочитавши оформлений в кольорі «Перспективний план роботи «КП», я отримав інформацію для роздумів.

Спочатку подумав: як добре, коли на місяць один день зібранихся не п'ять хвилин і провели засідання штабу, де вирішили, що на завтра підемо перевіряти раз на рік спізнень на роботу, чи якість готової продукції.

Перевіряв ото раз, відмітив «галочку» на плані, а ще коли намалював стіннівку, уважай, робота є, бачте, мов, як ми стараємося. Мене, міркував, не проведеш. План — для окомилування таким, як я.

Позаяк, я людина та, що міркує вголос, про все це розповів, і мене ще більше зачепила посмішка Світлани Боленко (мовляв, не туди говориш). І все стало на свої місця, коли дізнався про таке.

У січні разом з фабричною групою народного контролю і за допомогою оргвідділу міському комсомолу ведеться підготовка так званої молодіжної підгрупи народного контролю до проведення всіх цих рейдів у перших числах лютого. Результати за всіма напрямками будуть детально проаналізовані і вже вторні рейди здійснюватимуться за планом. А за-

сідання штабів «КП» чи то молодіжних груп народного контролю будуть проводитися до і після рейдів. Після них зробити підсумки, проаналізувати, як враховувалися попередні критичні зауваження.

* * *

Почнемо із найцікавішого і того, що мене і розсмішило, і вразило на Олександрійській фабриці: діаграмні папери. Тут мені з гордістю показали відчинені двері до... чоловічого туалету і запропонували його відвідати як одну з прикрас фабрики. Можливо, навіть для того, щоб всі мали можливість бачити шик цієї вибраної, двері туди не зачиняють. Принаймні, коли я проходив, вони були припинені.

Що до гордості, то тут нема перебільшення. Бо, за словами працівників фабрики, туалет будували спеціально для французів, які тут, як і німці, бувають у справах. Цікаво, чи доступний він був під час перебування тут іноземців, та й тепер працівникам фабрики? Бо ж коли я перепитав ще раз, чи ж то спеціально для французів, знову почув ствердну відповідь. Не знаю, що про це сказали б керівники підприємства (з ними я не зустрівся, було якесь засідання), але туалет тут «не поступається аналогічним закордонним зразкам».

А ще мені сказали, що з «Комсомольським прожектором» на фабриці усе гаразд. Виходив і виходив. Особливо його полюбив в цехах: трапляється перевитрата паперу — в стіннівку виводять, записання, самовільне відлучення з робочого місця — так само не ми не гостра критика порушення трудової дисципліни. Про це нам сказав Юрій Кандиба, друкувальник, який працює в цеху стрічкових діаграм.

Поспражньому взялися за роботу планують колишні «прожектористи» з дня на день. І не вина Геннадія Зоблаєва, Галини Козиренко, Людмили Лупети, що робота «КП» сьогодні дещо зменшила оберт. Просто-напросто, як пояснила секретар комітету комсомолу Наталя Коханкевич, йде пошук нових форм роботи разом з народним контролем.

Що ж, залишається побажати «діаграмникам» принципності ще й у тому, щоб висвітлювали «прожектором» такі об'єкти, що будуються: «спеціально для...».

Ю. ЯРОВИЙ,
спецкор «Молодого комунара».

м. Олександрія.

«КП» ВЖЕ НЕ «КП»?

контрольних органів, що тільки й бачиш, як вони дублюють один одного, — говорив перший секретар Олександрійського міського комсомолу Василь Мороз. — Тепер робота буде спільною, як про це сказано і в рекомендаційному листі обкому комсомолу.

— Але ж не завжди чиїсь рішення і рекомендації правильні (про це говоривось й на недавній обласній спілчанській конференції), — захищав уже я «КП». — Легше всього — приєднати «прожектористів» до груп народного контролю, давши декілька, як і завжди, цінних порад. І — гора з плеч.

— Яка гора? Це ти про комсомол, про нас? — аж обурився Василь. — Спочатку подивися, як у нас ідуть справи, а тоді говоритимеш...

Залишив я міськом не сам — із заворгом Тетяною Гориславець. Дівчина йшла не показувати і не розказувати про комітети комсомолу, не бути загіда, а в своїх спілчанських справах, з блоком. На мою репліку, мовляв, «привітання» до мене, запропонувала вибрати ті підприємства, де хочу побувати я. Ще Тетяна побіжля повне невтручання.

З цим я й прийшов на Олександрійський завод поліграфічної техніки.

* * *

Завод, тільки-но про-

приховуватиму: коли йшов цікавитися роботою «прожектористів», око теж було настроєне щось побачити таке... ну, те, що не там лежить або щось з явної безгосподарності.

На цьому заводі — навпаки. Чистота радувала і настрої ліпшав. На чималій території, поки працював до адміністративного корпусу, жодного папірця, недопалка, сірника. Коли запитав олександрійських заводчан, як їм вдається підтримувати чистоту, у відповідь почув: «Ми просто не сміємо...».

Розмовляли ми з секретарем парткому Олександром Арсентійовичем Діхтеренком. Почали зразу про «КП».

— На жаль, ця стіннівка у нас минулого року не випускалася. — Чому? — випалив я. Е, думаю, чистота-чистотою, привітні і симпатичні цехи, а бач, про «КП» й не подумали. Чи в них не було про що писати?

Неначе вгадавши мої думки, О. А. Діхтеренко, зітхнувши, продовжив:

— Ні, тем у нас вистачало і вистачає. Перша — якість продукції. Було б неправдою, коли б сказав, що з цим у нас усе гаразд. Підприємство порівняно молоде, тепер ми розширюємося. В минулому році прийняли на роботу більше ста сорока трудівників. Працюємо на складному обладнанні й випускаємо машини, що

аж здригнувся (як так Олександр Арсентійович, «читає» мої думки?). Раніше «КП» був на грані байджості. Та хіба лише «КП»!

Парторг повідав, що колишній секретар комітету комсомолу Вікторія Тіпкіна не лише запустила роботу «прожектористів», а й ряд інших напрямів. Хоча на Вікторію й не списував усіх гріхів, але, як кажуть, риба з голови... Виходить, і комітет комсомолу в значній мірі теж був схильний до байджості.

Зрештою, це було десь до кінця минулого року, до тих пір, поки спілчани не обрали своїм ватажком Олега Фесуна. Цей, хоч і працює на нелегкій роботі (він слюсар), взявся добряче. Не лишилися осторонь і «прожектористи». Плани роботи, як вони міркують, хай будуть планами, а почали свою діяльність із залучення молоді до масової фізкультури.

Нещадно критикують всіх, не дивлячись на авторитети — як же так, збудували прямо на заводі спортзал, молодіжний комплекс (увівити тільки — триповерховий!) — і... пустувати все це почало. Тож вирішили — якнайкраще відпочивати.

Із трудовою дисципліною тут теж не жартують: провинишся — дороги в МЖК не буде. До речі, незабаром завод розпоч-

Ну а про «Комсомольський прожектор» залишається сказати, що його члени приєдналися до групи народного контролю і утворили в ній свою молодіжну підгрупу. Працюватиме вона за планом народного контролю, але здебільшого торкатиметься своїх, молодіжних проблем.

* * *

За Олександрією, де розмістився завод поліграфічної техніки, є ще декілька підприємств. Це — коптять своїми трубами ТЕЦ-1-2 і брикетна фабрика «Байдаківська». Прохідну останньої ми з Тетяною Гориславець пройшли.

Нами ніхто навіть не поцікавився — напевне, тут твердо знали, що брикет нам непотрібен. Правда, коли ми зайшли на подвір'я, то неначе переступили в минуле століття... Пригадуєте, коли навчалися в школі, в підручниках історії були згадки — царські заводи, закончене обладнання і такі ж робітники, які прагнули кращого життя і ліквідації царського режиму.

Режим царський ми ще в 1917 році ліквідували, а от про умови праці...

Не будемо говорити за робітників, які там працюють. Їх ми теж не питали про умови, бо було б це блюзнірством. Слова просто не злітали з язика. І так усе зрозуміло. Як і те, що на території фабрики

А навколо grimila війна

21 січня 1990 року їй було 685. Вона, дочка польського народу, відома своєю багатогранною літературною творчістю та революційною діяльністю і тим, що в 1939 році назавжди пов'язала свою долю з життям Радянського Союзу. Ванду Львівну обирали депутатом Верховної Ради СРСР, прийняли до лав Комуністичної партії; з перших днів Великої Вітчизняної війни вона перебувала на Південно-Західному фронті у військовому званні полковий комісар. Мені випало працювати спільно з нею у редакції фронтової газети «За Радянську Україну!», готувати до друку декоративні нариски і памфлети: «Москва неприступна», «За волю, за молодість!», «Партійний квиток». Ці твори надходили з ліній вогню, тобто з передових позицій частин діючої армії, зокрема — з дивізії під командуванням генерала Родимцева.

Пригадую, що в мене, як і товаришів по редакції, викинуло подив і вміння працювати. Ванда Львівна Василівна дописувала не тільки до нашої газети, членом редколегії якої вона була, а й до фронтової радіостанції, що вела

передачі українською та польською мовами на окуповану територію, до центральної газети «Правда», «Известия», «Красная Звезда». Цю діяльність Ванда Львівна вела першої воєнної зими 1941—1942 років поєднуючи з роботою над багатоплановою повістю «Райдуга». Цікаво знати, що газета «Известия» з номера в номер друкувала цю повість, опублікував її також журнал «Октябрь». Одночасно цей твір передавали по радіо. В повісті автор правдиво відобразив жорстоку дійсність в окупованому українському селі.

Тільки одного разу мені пощастило у фронтових умовах слухати її темпераментну промову перед бійцями, котрі через три години мали взяти участь у наступальній операції дивізії Родимцева. Звісно, я й до цього виступу мав уявлення про ще одну грань всебічної обдарованості письменниці — ораторське вміння, бо чує її запальні промови на мітингах у Львові напередодні війни та в Києві на початку її. Але в умовах фронту, перед бійцями чистість і схвильованість, з якою вимовлялося кожне сло-

во про «попіл, вугілля і купи руїн», на які перетворені рідні оселі фашистськими нелюдьми, обличчавно передавалися солдатам і офіцерам, викидали ще пекучішу зневажливість до ворога і впевненість у перемозі...

Багато увірвало в себе кипуче життя Ванди Василівської. І все це знайшло відображення в творах письменниці — зокрема, в повістях «Зорі в озері», «Ріки горять» (вони завершили трилогію «Пісня над водами», почату ще до Великої Вітчизняної війни). Особливо зрілими видаються мені її повісті, присвячені темам моралі: «Просто любов» і «Коли запалає світло». Про Ванду Львівну найкраще можна сказати словами Михайла Шолохова: «Ми пишемо кров'ю серця, а серця наші належать партії».

Н. ДОБРІН,
колишній батальйонний комісар, парторг
редакції фронтової газети «За Радянську
Україну».

«О Русская земля! уже
за шеломянемь еси!»
«Слово о плъку
Игоревъ».

«Серед молоді посилю-
ються пацифістські на-
строї. Девальвуються свя-
ті поняття: військний обо-
в'язок, честь, гідність,
вірність присязі, бойово-
му братерству, військовій
товарищескості. Певні сили
намагаються фальсифіку-
вати воєнну історію. Лу-
нають голоси, які вимага-
ють відмовитися від вій-
ськово-патріотичного ви-
ховання».

Із проекту Звернення
всесвітньої організації
офіцерських зборів.

Я не випадково звела
на одній сторінці два такі
далекі і зовсім різні урив-
ки: з проекту Звернення
всесвітньої організації
офіцерських зборів, що відбу-
вся в Москві наприкінці
минулого року і «Слово
про Ігоря похід», геніаль-
ної пам'ятки історії і
культури домонгольської
Русі.

Всесвітній офіцерський
збір зібрався в склад-
ний — ми ще навіть не
підозрюємо, який він
складний! — час, коли по-
чалися нівелювання цін-
ностей під прикриттям
гучних фраз спроби мо-
рально обеззброїти лю-
дей. Цю статтю я збира-
лася писати вже давно,
ще тоді, коли тільки-но
почалися перші атаки на
армію. Явище безпре-
цедентне для цивілізова-
ного суспільства. Скажу
відразу, багато з того, що
про армію пишуть нега-
тивного, справедливо. Це
визнають і самі військові.
Командир одного з кіро-
воградських підрозділів
Ю. О. Воронов сказав у
розмові зі мною: «Хоті-
лося, щоб перебудова бу-
ла ще більше. Гласність і
демократія лише допома-
гають нам».

Я розумію вас, товари-
шу командир. Події остан-
нього часу засвідчили, як
довго люди носили ка-
мінь за пазухою. І все-
таки, як ставитеся ви до
деякої втрати престижу
армії? Скажімо, до нега-
тивних розмов про служ-
бу в армії.

Так сформулювала я пи-
тання до Юрія Олександр-
овича, і він відповів, що
на негативні розмови про
армію він не реагує. Кад-
ровий військовий, Воро-
нов добре відрізняє біле
від чорного.

Хоч відверто кажучи,
збираючи матеріал, спіл-
куючись з офіцерським
складом Кіровоградсько-
го гарнізону, я перекону-
валася, що людям зовсім
не байдуже те, що сьо-
годні здійснюється у пер-
шу чергу зі сторінок пре-
си, по відношенню до ар-
мії. Майор В. Г. Гераси-
менко сказав так: «Коли
про армію пишуть спеці-
алісти, я їм вірю, але ж
сьогодні про армію може

писати і говорити хто хо-
че. Чим це закінчується?
Сьомим листопада у Мол-
даві. Ви вважаєте, що в
армії діється щось особ-
ливе, відмінне від подій
у суспільстві? Даремно!
Ні, не можна дилетант-
ськи підходити до цього.
Я, наприклад, особисто
написав листа Юрію По-
лякову (автору повісті
«НП районного масшта-
бу»), я знаю армію іншою.
Армія — єдине, що зали-
шалось святим зазжди,
за будь-яких умов у будь-
якому суспільстві. Сьо-

причин кризи армійської
служби. Трохи по-іншому,
але про це ж говорили
мої співрозмовники і Ю. О.
Воронов і майор Гераси-
менко та капітан Артур
Дерев'яно, учасник, до
того ж член Президії,
всесвітньої організації
офіцерських зборів. «Офіцерські
збори, — сказав Артур, —
це, свого роду, повернен-
ня до традицій російської
дореволюційної армії. На
цих зборах всі рівні — від
генерала Язова до лейте-
нанта сухопутних військ.
Мова йшла про поняття

обов'язок. Знаю, хтось
саркастично посміхнеться,
мовляв, ну, звичайно, її
син не служить, можна
говорити. Але ж він буде
служити! Після закінчення
інституту. І ніколи я не
настроювала свого сина
проти армії. Шкода, що в
школі їх так погано готу-
ють до військової служ-
би. Ну і, звичайно, сучас-
на армія лякає мене про-
явами «дідівщини», різних
нестатутних стосунків,
обов'язків. Треба докла-
сти всіх зусиль, щоб позбу-
тися цього».

процес цей йшов не так
болісно. «Страшно спосте-
рігати, — говорили мені
воїни запасу, — як ламає-
ться дружба народів. В
армії це ж не можливо!
Люди тут пліч-о-пліч. На-
ше покоління скільки ви-
несло, але ніколи не було
різниць між нами в око-
пах! Бо чим би це закін-
чилося? Звільнили б ми
Європу, дали б мир, жит-
тя народам».

Так трапилося, що од-
ночасно з підготовкою
цього матеріалу я читала
твори древньоруських

прояви «дідівщини». Я
переконаний, це явище
необхідно викоринювати,
заспокоюватись нам ра-
вно. Але... Давайте відвер-
то. Пристрасті навкруг
армії кимось свідомо пі-
дігріваються. Мій син
змалечку мріяв про долю
військового. Зрозуміло,
військового. Але
ріс серед військових. Але
останні два роки вже не
останні два роки вже не
дуже рветься в офіцери.

До всього сказаного
М. Ф. Шинкаренком мо-
жу додати, що нічого
дивного в тому, що його
син «не рветься в офіце-
ри» немає. Життя вій-
ськового невлаштоване.
Навіть військовий проку-
рор, єдиний у місті, живе
сьогодні у приміщенні
прокуратури. Із сім'єю. За
10 років його донька змі-
нила 7 шкіл. А як взагалі
живе сьогодні молодший
особовий склад, ніхто не
цікавився? Погано живе.
Зараз почали говорити
про професіональну ар-
мію. Дехто цілком сер-
йозно вважає, що профе-
сіональна армія може
врятувати престиж вій-
ськової служби. А що ду-
мають про це самі вій-
ськові? Офіцер В. І. Кол-
басюк говорить:

— Ну, звичайно, нам би
було легше служити,
маючи професіональну ар-
мію. Але ж давайте буде-
мо реалістами. У країні
1200 точок, якби їх пере-
вести на професіональну
основу, то на утримання
треба було б 36 тисяч на
місяць. Уряд грошей на
пенсії знайти не може!

Так, з професіональною
армією мати справу бу-
ло б простіше. Само со-
бою, ні про яку «дідівщи-
ну», п'ятики, «самовол-
ки» не було б мови, але
у професіоналізації армії
є свій зворотний бік. Та
й що ми соромимось, да-
вайте скажемо прямо —
мова йде про найманців.
Можливо, під впливом
«філологічних відчужень»
у мене є неприйняття та-
кої армії. Як говорять
співрозмовники, солдат
призивається в армію,
знаючи, що це його по-
чесний обов'язок. З цим
він і в бій піде. Заплати
йому 1000 карбованців —
роздумувати, в кого стрі-
ляти, він не буде.

Я переконана, що ре-
конструкція в армії необ-
хідна, колись, можливо,
буде смисл мати справу з
професіональною армією
(не можу примусити себе
назвати її найманою), але
поки що... У Радянського
Союзу 60 тисяч кіломет-
рів кордонів. Захистити
його наймана армія не
зможеться, так вважає ка-
пітан Артур Дерев'яно, і я
гадаю, небагато гарячих
голов заперечать йому.
Ну, а що стосується про-
фесіоналізму, то і солдат,
і офіцер повинні бути
професіоналами своєї
справи.

[Закінчення на 6—7 стор.]

гідні легко стало говори-
ти, не рахуючись ні з яки-
ми наслідками. Не відчу-
ваючи відповідальності за
свої слова (але ж не заз-
жди вони будуть слова-
ми!).

Майор Герасименко —
учасник війни в Афгані-
стані, людина, як я зрозу-
міла навіть під час корот-
кого спілкування, чесна і
віддана своєму обов'яз-
ку. Його хвилює честь,
достоїнство офіцера Ра-
дянської Армії, інтели-
гентність. Нехай не ви-
дасться це комусь кра-
мольним, але взірцем для
мене особисто, як і для
багатьох з нас, залишаю-
ться офіцери царської
армії. Ті, що писали вірші
і «музицирували на фор-
тепіанах». Історія нашого
міста тісно переплелася з
історією армії. До речі,
якось у пашутінському ка-
лендарі вчили про ос-
манський сад, розбитий
полковником Османом
між Великою Пермською
вулицею і річкою Інгул
(де тепер спортивна шко-
ла). «Ну, який полковник
сьогодні розіб'є сад для
городян», — пам'ятаю,
пожартувала моя при-
ятелька. Жарти жартами,
але традиції офіцера
російської армії сьогодні
втрачені і, я чомусь пере-
конана, це теж одна з

офіцерської честі, що у
нас, зізнаємось, призабу-
те. Такі збори проходять
у кожній військової части-
ні (вони можуть бути у
масштабах гарнізону, ок-
ругу, тощо. Але найголов-
ніше — з конкретної час-
тини) — і покликані дізна-
тися про настрої в армії,
підняти авторитет офіце-
ра. Я гадаю, сьогодні це
дуже важливо».

Я підтримую Артура.
Необхідність повернути
авторитет офіцера
значною мірою сприятиме
поверненню авторитету
служби в армії, проти
якої молоді підбурює
дехто, користуючись тим,
що армію не могли не за-
чепити суспільні катакліз-
ми.

II.

Моя знайома — мати
дорослого сина. Після за-
кінчення десятирічки Бог-
дан відразу ж вступив на
історичний факультет пед-
інституту. Тепер служив
армії дещо відійшла, але
мова не про це. «Якщо ти
будеш писати про ар-
мію, — сказала знайо-
ма, — будь чесною. За-
раз модно говорити про
армію, що завгодно. Але
кожна мати повинна пи-
шатися тим, що її син ви-
конує священный

Від неї я чула ті ж сло-
ва, що й від солдат і офі-
церів Кіровоградського
гарнізону. Ті ж слова, які
давно хотілося сказати
самій. Погана підготовка
до служби в армії? Так.
Нестатутні стосунки, «ді-
дівщина»? Коли виявилос-
я, що це існує в армії,
трапився буквально вибух.
Невже раніше про це не
знали? При міському вій-
ськкоматі існує Комітет
сприяння офіцерів запасу
міському військовому ко-
місаріату, куди ввійшли
ветерани війни і партії,
люди, які чесно виконува-
ли свій обов'язок і з чис-
тою совістю можуть від-
почивати від своїх рат-
них справ. І все-таки ве-
терани — люди іншого
гарту. Сьогодні своїм обо-
в'язком вони вважають
допомогу військовому ко-
місаріату по роботі з
призовниками. Я розма-
ляла з кількома членами
Комітету сприяння, людь-
ми, які щиро намагають-
ся розібратися у тому, що
відбувається нині. Зви-
чайно, це нелегко, адже
ідеали у них були зовсім
іншими (для деякого і за-
лишилися), але мене гли-
боко хвилювало, як заці-
кавлено вони сприймають
перебудову, як намагаю-
ться сприяти тому, щоб

авторів. Знаєте, що ав-
дали найголовнішою
причиною «погибелі зем-
лі руської» древні літо-
писці? Те, що між князя-
ми не було згоди. Я не
хочу робити узагальнень,
але, побійтеся бога, як-
що ви хочете заперечити,
ніби нинішні міжрегіо-
нальні конфлікти не аби-
вають здоровий дух ар-
мії. Про це ми говорили і
з військовим прокурором
Кіровоградського гарні-
зону М. Ф. Шинкаренком.

— Якщо відверто, —
сказав мені Микола Фе-
дорович, — то сьогодні
головна біда в армії не
«дідівщина», а конфлікти
на національній основі.
Але про ці конфлікти ти
позніше говориш стосовно
військово-будівельних за-
гонів, які комплектуються
за рахунок тих, хто не
підходить у бойові час-
тини. «Дідівщина», між
іншим, теж у будівельних
військах процвітає, а по-
них виносять вироки всієї
армії.

— Миколо Федоровичу,
а як у Кіровограді від-
носно «дідівщини»? Вона
найбільше лякає тих, ко-
му йти в армію, і їхніх
близьких.

— За 1989 рік у Кірово-
градському гарнізоні не
було жодного випадку

«ДРУЖБА» ВІДЧИНАЄ ДВЕРІ

В ОДНОМУ З СТАРОВИННИХ
БУДИНКІВ ПО ВУЛИЦІ
ЛУНАЧАРСЬКОГО
В ОБЛАСНОМУ ЦЕНТРІ
(РАНІШЕ ТАМ БУЛИ
«ПЕРЕДПЛАТНІ ВИДАННЯ»),

НЕЗАБАРОМ ВІДКРИЄТЬСЯ
НОВИЙ МАГАЗИН «ДРУЖБА».
— Основна продукція, яку
пропонує наш магазин, —
розповідає завідувача «Дружбою»
Людмила Феліксівна Дремо, —
книжки соціалістичних країн.

Ми плануємо запропонувати
нашим покупцям також книги
видавництва союзних республік.
Магазин «Дружба» скоро
відчинить свої двері для покупців,
і надіємось — у нього будуть
постійні відвідувачі.

В. ГРИШИН.

ВІД «ПОНІДЕЛЬНИКА» ДО «ПОНІДЕЛЬНИКА»

ЖИВУТЬ ДЕЯКІ СТУДЕНТИ КІСМУ...

Вірніше — один студент — так би мовити, вихідець з Голованівського району Сергій Грицюк. Бо саме він умудрився в розладі занять наробити безліч помилок. А мешкає Сергій в четвертому, новому гуртожитку, де побував наш кореспондент і побачив отой «понидельник».

* * *

Побувати в гуртожитках КІСМУ мені дуже хотілося. Ну просто якась невидима сила тягне туди. Два рази був, але й два рази натикався на порушення правил проживання. В обох випадках зустрічалися студенти якщо не з чаркою в руці, то з пляшкою на столі. Писали. Інститутська влада «живає заходів». Це — коли була нагода, дехто доходив до трибуни і звідти заявляв, що «Молодий комунар» в корені підрізав паростки кісмівського самоуправління отую критикою. (Хоча вона й

була визначена правильно).

Але це, так би мовити, передмова (щоб читач зрозумів, чому в мене особливий потяг до гуртожитків. Та цього разу туди покласти виявилось складно.

На прохідній дорозі нам (а ходив я туди із заступником секретаря комітету комсомолу інституту Іваном Бабенком і головою профкому студентів Валентином Семеренком) перегородив владний голос вахтера:

— Не пусти! Я таний наказ отримала, — напоягала на своєму добрих десяти хвилини Антоніна Матвійвна Білоствецька. — Вже ніч, шоста вечора...

— Коли ж у вас день? — запитуємо по черзі втрох.

— До п'ятої вечора. Тоді й приходьте. І то не самі, а з кимось із начальства інституту. Зараз ніч — не можна!

Ми все-таки пройшли. Сказали, що маємо таке право, відкомендувалися і пояснили мету свого візиту, тим паче, що на той час із нами вже був Микола Желізковський, член студради.

А тепер головне — це було одне-єдине непоро-

зуміння в четвертому гуртожитку. Решта...

Перша кімната, в яку ми зайшли, була наповнена намаганням вчитися (сесія, сесія!). Там мешкають і Сергій Грицюк разом з Анатолієм Онойком. Обоє стомлено дивилися на нас і про себе, мабуть, дивувалися: ну чого вони ото тиняються, самі б зубрили. Тут така нудота в підручнику, а надворі зима, вечір, ох-хо-хо.

— Хочу в армію, там, напевне, краще, ніж оця сесія, — не сказав, аж простогнав Сергій.

— Так, мабуть, багато хто хоче в армію під час сесії, — засміявся В. Семеренко.

У 202 кімнаті чулася музика. Заходимо. Нас привітно зустрів Ігор Тетерук, першокурсник факультету конструювання та експлуатації машин. Привітно, бо залишилося хоча б отримати лише один залік — з фізкультури.

Тож і в армію Ігореві не хочеться, і не хотілося б, бо він, зізнався, вже служив.

Сесія в студентів — не мед. Вона проходить цього року по-новому для перших курсів — без екзаменів, але із заліками. Умови ж для навчання, для відпочинку, для проживання — слів нема, прекрасні!

Правда, натерпілися мешканці четвертого гуртожитку за перші дні на тижні. То води нема, то світло десь дівається.

Тепер кімнати гарненькі, й де ми не були — теплі, чистенькі, гарно обставлені. Є й деякі біди. Наприклад, Ярослава Демковського, третьокурсника з 314-А кімнати, просто обурює: гуртожиток новий, треба ж його берегти, а не так: стоїть — не падає, хай стоїть. Протікає, як на четвертому поверсі душ включають, стеля. Де ремонтна служба? Не знайдеш. От і гниє від води стеля, точаться не лише залізобетон, а й у кімнатах шпалери.

Про те, що вода протікає, говорили і в 306-А, де мешкають студенти-іноземці. Аль-Сунна Табіт з Йорданії так і сказав, що йому просто шкода, що новий прекрасний гуртожиток починає гинути на очах.

Салин Расулов, голова студради четвертого гуртожитку, до речі, мій знайомий ще з минулих рейдів, не міг нахвалитися: — Не проживання, а рай — в кімнатах простір, нові меблі, затишок, всі зручності — тільки вчисті.

— С. Расулов і вчить-ся. Він — відмінник, людина, яка шанує всіх, але і сама шанована, як голова студради теж обурюється, що скільки не звертаються студенти до коменданта, а він і нині там...

— Вже, — жартували студенти, — на труби направили телевизор з поглядом Кашпіровського, та не допомагає і це трубам — протікають.

Філіп Дахоста з Англії і Халіду Адаму з Нігерії, коли їх запитали, як їм жили два попередні роки в інших гуртожитках, заперили, що це — небо і земля.

Ще ми побували в палестинців. У кімнаті Ай-

мана Аль Рімаві була дівчина з Монголії. Звати її Одонтуя Дашхогійн. Розповіла вона про Монголію, а господар кімнати, говорячи про Палестину, показав на географічній карті, звідки походять корені його роду.

Про сесію теж згадали, особливо коли мова торкнулася підготовки. Найкраще готуватися — в спілкуванні як з книжкою, так і з товаришами. Тим паче, в хороших умовах, які мають студенти четвертого гуртожитку. І які цього разу були чемні і старанні. Такі, як і всі студенти під час сесії.

А нам залишається лише єдине: побажати всім, і в тому числі заступнику ректора з побутових питань, щоб четвертий гуртожиток не став скоро таким, як другий.

Ю. ДЖЕРЕЛЬНИЙ.

КОЛИ РОЗЛУЧИЛИСЯ ДВОЄ...

Вона заходила в наше конструкторське бюро не один раз. Заходила тоді, коли вони з Мишком тільки побралися і очі світилися щастям. Була й тоді, коли в серці згустилися хмаринки суму, а в очах — втома і байдужість. Прийшла й цього разу, після кількомісячного розлучення. Несміливо відчинила двері, сіла на вільний стілець.

— Мені потрібно з тобою поговорити, Михайле, — сказала.

— Про що? — Його рука механічно водила сливець по паперу.

— Є справа.

— Говори. Хіба я тобі не даю.

— Я не знаю, як ти зрозумієш. Воно не зовсім...

— Та говори ж.

— Вітка живе в твоїх батьків. Ти дуже хотів її залишити з собою...

Замовкла. Кімната стала, немов якоюсь пустою.

— Хотів і хочу, — хотілося пошвидше знати Мишкови кінець такого інтригуючого початку.

— Ти можеш залишити Вітку з собою. Я претензій ніяких не буду мати.

Він мовчав. Марія могла й іти. Все було зрозуміло. Донечка, за яку вона кілька місяців тому стояла горою, і яку суд залишив за матір'ю, раптом стала непотрібною. Так-то й так. Ми навіть порадили за Мишка. Адже він зовсім не уявляв життя без Вітки. Вітка жила в його батьків (Марія хотіла забрати її через кілька місяців, вирішивши якісь житлові проблеми).

Та колишня дружина не йшла. Витягла з сумочки вчетверо складений папірець і простягнула Мишкови.

— Ти підпиши ось тут, — сказала несміливо. — Добре було б, аби ще хтось із твоїх колег підписався...

Мишко пробіг очима папірець.

— Заміж виходиш?

— Виходжу. А він не хоче, щоб із дитиною...

Мишко байдуже поставив підпис. Підпис папірець до найближчих своїх колег. Вони мовчки підписали. Не знаю, як хто, а мені здавалося в ту мить, що підписувався смертний вирок. Бо ж там ясно було написано: він, Мишко, ні за яких обставин не повинен розповідати Віті про свою маму. Вона відрікалася від своєї дочки. Дивний вигляд, правда, мало це відречення. Папірцем хотіла жінка відмежуватися від дитини. Гарантії потрібні були. Щоб ніколи, ніколи... Щоб у новій сім'ї, яку вона планувала створити, був спокій.

Марія піде. Один листок забере із собою, другий —

копію, залишить Мишкови. Піді вже, мабуть, ніколи не знайде в наше конструкторське бюро.

З тих пір минуло багато часу. Однак в цій історії мені й понині залишається багато чого незрозумілого. По-перше, те, що Марії було тоді не вісімнадцять, вона вже була навчена життям. У той же час придумала цей папір. Для чого? Хіба він може служити якоюсь гарантією? Ні, звичайно. Хіба він може витравити в пам'яті Віту? Ні.

Однак цей чинчик наводить і на іншу думку. Людські дії не завжди виведені в якийсь логічний ланцюг, нема межі чиненому злову. І це, звісно, характерно не тільки для жінок. Наведений вище приклад близький мені, бо я був його свідком. Та в цій ситуації і не збираюся вивести, хто правіший і морально чистіший. Для Вітки це особливого значення не має. У цій ситуації за будь-яких обставин найбільше терпить вона. Недавно в пресі з'явилось повідомлення, що на початку минулого року психологи Сандра Блейкелі та Джудіт Валлерштейн опублікували результати дослідження про вплив розриву між батьками та дітьми. З'ясувалося, що дев'ять із десяти підлітків навіть через п'ять років продовжують сподіватися, що батьки помиряться. Отакі думки дійшли психологи, побувавши в американських сім'ях. З'ясувалося також, що троє із п'яти дітей почувалися знедоленими. Чимало дітей схильні засуджувати себе, мовляв, своєю появою на світ поклали сімейне щастя тата й мами. Так у маленької дитини виникає комплекс неповноцінності, який іноді залишається на все життя.

Ще глибші дослідження були започатковані в 40-х роках групою англійських психологів. Вирішено було простежити долю всіх дітей, які народилися в першій тиждень березня 1946 року. Минув час. Нині їм усім по 44 роки. Що ж з'ясувалося? У дитинстві половина діточок, батьки яких розлучилися, відставали у розвитку від ровесників, багато в кого була порушена мова. Їх частіше, ніж «благополучних» дітей, мучили кошмари. У школі їх вважали недбайливими і не вельми здібними учнями.

Хлопчики були агресивніші, частіше вступали в конфлікти у школі та вдома. Дівчатка, навпаки, були в дитинстві слухняніми, тяглися до мами. брали на себе частину турбот вдома.

До 20 років юнакам швидко здолати деякі свої проблеми. А ось у дівчаток було значно гірше. Вони ставали імпульсивними, часто нерозбірливими у зв'язках. Поспішні шлюби, як наслідок — розлучення було їхньою долею.

Своєрідний злам настав у 36 років. Чоловіки в переважній більшості були на низькооплачуваній роботі або

й зовсім безробітні. Жінки частіше потерпали від психічних розладів та алкоголізму.

Часто депресії дітей пов'язані із різким зниженням прибутків сім'ї після того, як її залишив батько, 70 процентів одиноких матерів живуть на допомогу. Доводиться багато в чому відмовляти, економити, в тому числі й на дитині. Може, вихід у повторному шлюбі? Але ж у сім'ю прийде нова людина — вітчим або мачуха, виникнуть нові проблеми.

Кристофор Кляубов із інституту сімейних відносин у англійському місті Тавісток зробив висновок, що діти глибоко переживають другий шлюб батьків. Погані взаємини з вітчимом або мачухою — причина розпаду і повторних шлюбів. Кожен другий такий шлюб нещасливий.

Сумна статистика і висновки вчених. Ще сумнішою вона стає, коли бачиш статистику розлучень у нашій країні. В 1988 році було зареєстровано 2 мільйони 680 тисяч шлюбів. Це на чотири проценти менше, ніж у 1987 році. Збільшується кількість розлучень. Якщо в 1950 році їх було 67,3 тисячі, то через двадцять років цей показник збільшився майже в 10 разів. Кількість щорічно розлучених сімейних пар у нас наближається до мільйона. По кількості розлучень на 1000 чоловік наша країна займає одне з перших місць у світі.

А ось який стан справ у нашому місті. Протягом останніх п'яти років загси реєструють в середньому три тисячі шлюбів. Найнижчим був цей показник у 1988 році (високоосому) — 2872. Водночас щороку й розриває шлюб 50—52 проценти. Характерно, що більшість розлучень проводиться в судах, а це значить, що подружжя мало неповнолітніх дітей. Минулого року, зокрема, таких розлучень було 1421. Отже, щонайменше п'ятітори тисячі дітей залишилися без одного з батьків.

— Два проценти дівчат, — каже завідувача міським відділом загсу А. Р. Авраменко, — виходять заміж, не досягши 17 років. Такий шлюб заборонено реєструвати. Доводиться брати дозвіл аж у Верховній Раді УРСР. Дівчата вагітні...

Якби створена сім'я була міцною, то, можливо, й не варто було б загострювати увагу. Однак такі скороспілі сім'ї, на жаль, піддаються швидкому руйнуванню.

Батьки розбіглися... А що ж зозулята? Яка чекає їх доля, добре видно із наведених вище фактів. І даремно шукати винного чоловіка чи жінку. Вони можуть знайти собі пару, влаштувати життя. Найбільше ж терплять безвинні — їхні зозулята.

м. Кіровоград.

В. МИХАЙЛЕНКО.

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

20 СІЧНЯ 1990 РОКУ

П'ЯТА СТОРІНКА

КАРНИЙ РОЗШУК ПРОСИТЬ ДОПОМОГИ

13 січня 1990 року в магазині по вул. Леніна у громадянина викрадено сумку з речами. Нарядом патрульно-постової служби за крадіжку затримано громадянина Т., раніше засуджуваного, який ніде не працює.

Слідство ведеться Ленінським РВВС.

В ніч на 14 січня з гуртожитку по вулиці Добровольського в інженера КВЛУЦА викрадено телевизор, магнітофон та інші речі. Грабіжники затримано.

В ніч на 14 січня від будинку № 26 по вулиці Жовтневої революції викрадено автомобіль. За здійснений злочин затримано учня СПТУ № 2.

Це лише кілька крадіжок, що трапилися на початку нового року. Своєчасно розкрити їх допомогло й те, що про крадіжки особистого майна громадян і викрадення автотранспорту у міліцію було заявлено вчасно, у зв'язку з цим карний розшук звертається до кіровоградців. Оперативна обстановка в області і місті з початком нового року ускладнилася. Закликаємо вас до пильності. Громадяни! Просимо вчасно звертатися у міліцію. Пам'ятайте, це значною мірою може полегшити розкриття злочинів. Набирайте: 02!

ПОВІДОМЛЯЄ СЛУЖБА БХСС

За період з 8 по 15 січня відділом боротьби з розкраданням соціалістичної власності вияв-

лено 3 крадіжки, 2 випадки спекуляції, 2 випадки порушення правил торгівлі, інших злочинів — 2.

10 січня 1990 року продавець УТО «Кіровоград» Радченко С. Н. при отоварюванні робітників ВО «Червона зірка» скупила парфюмерії імпортного виробництва на 710 крб., яку передала керівнику гуртка художньої самодіяльності Ржевій Л. І.

На ринках міста Кіровограда за порушення правил торгівлі затримано 10 чоловік, у яких вилучено товару на суму 2900 крб., грошей — 100 крб.

„НЕ ХОДИВ БИ ТИ, ВА

І туг я знову пригадую слова моєї знайомої, яка обмовилась про незадовільну підготовку до армійської служби. Вона не спеціаліст, але відчуває гнітючу проблему армії. Ось про це, тобто про погану фізичну підготовку армійського поповнення, говорив і Валерій Іванович Колбасюк. «Уявіть собі, кожний другий із наших солдат більше трьох разів не підтягнеться на перекладині. Крос на «трійку» виконують процентів 20—25, решта — «дівчинки». Ви посміхаетесь, хочете запитати, чи

(Продовження.
Поч. на 4-й стор.)

загальний розвиток солдат задовільний? Різні є. І такі, хто переконаний, НАТО — це місто у Франції. Ви знаєте, кого сьогодні готує школа.

Валерій Іванович жест рукою, а мені пригадується, як кілька років тому знайома лікар-терапевт, яка безпосередньо займалася призовниками, говорила у відчай, що нікого призвати на службу. Як не фізично хворий, то «олігофренія у стадії дебільності».

Начальник відділу Кіровоградського міського військового комісаріату підполковник А. М. Бе-

рестенко запевняє, що сьогодні становище змінилося на краще. З потрібною кількістю військомат справляється. В основному в армію йде грамотна, хороша молодь. Добре готують спеціалістів у школах, ДТСААФ. Правда, оптимістичний настрій Анатолія Максимовича Берестенка дещо не суміщається з висловлюваннями В. І. Колбасюка, якому доводиться мати справу вже з тими, хто склав присягу. Втім, і Анатолій Максимович зазначає, що далеко не всі навчальні заклади ставляться до своїх обов'язків свідомо. І якщо школи №№ 18, 6, СПУ

№ 2, будівельний технікум мають хороші бази, можуть похвалитися успіхами військово-патріотичного виховання, то СШ №№ 15, 31, 16, музичне училище, Федорівська, Грузчанська, Покровська, Володимирівська, Оситнязька школи у цьому напрямку працюють недостатньо. В Кіровоградському, Кіровському, Ленінському (м. Кіровоград) районах відсутні 200-метрові стрільбища, оборонно-спортивні оздоровчі табори.

Гостро стоїть питання з кадрами військових керівників. В основному це люди похилого віку, що

не можуть діяти на підлітку особистим прикладом. Ще не на потрібному рівні поставлена лікувально-оздоровча робота.

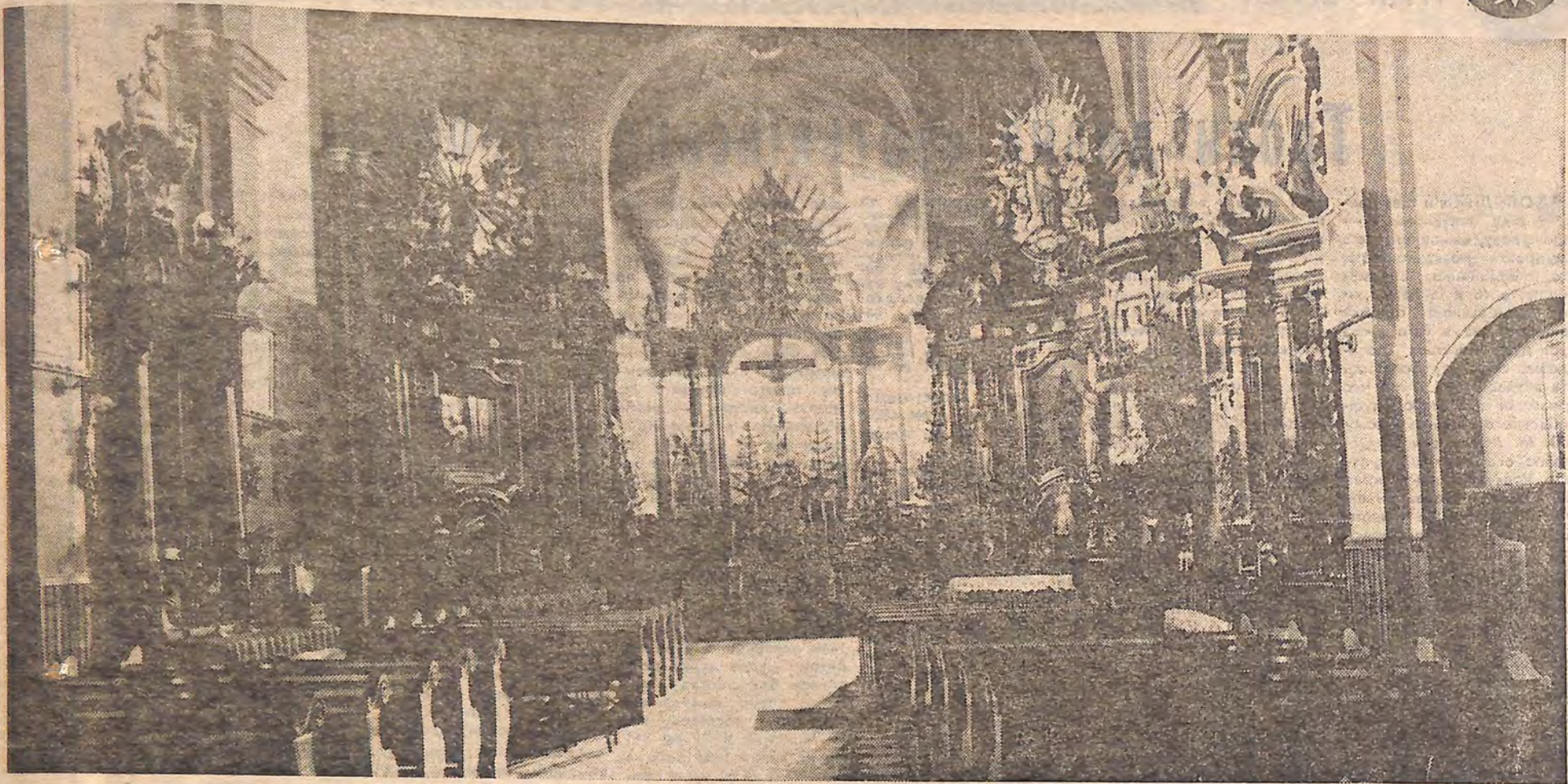
Є випадки, коли призовники ухиляються від служби в армії, не з'являються на призовні пункти. Наприклад, Зашлюк Іван Міргевич, 1969 року народження, ухилився від служби в армії, спеціально обливши собі ноги кип'ячою водою в день відправки 15 грудня 1989 року. При вивченні його особової справи виявилось, що Зашлюк ухиляється від призову не вперше.

Олександр Роздобудько,

Віктор Соловйов, Ковтуненко, Сергій Генський — ось кілька з тих, кого у воєнних назвали б дезертирами. Проти порушників СРСР «Про загальні інський обов'язки» введено кримінальну відповідальність.

III.

Але давайте підсумуємо все, про що йшлося вище. Відмова служити в армії, дезертирство — це теж сьогодні тимчасові статутні стосунки, хуліганство — це галузки одного дерева. Останнім часом сталося те, що Верховний Суд деяких союзних республік

И, ВАНЬОК, ВО СОЛДАТИ“?

Віктор Соловйов, Ігор Ковтуненко, Сергій Генський — ось кілька імен тих, кого у воєнний час назвали б дезертирами. Проти порушників Закону СРСР «Про загальний воєнський обов'язок» порушено кримінальну справу.

III.

Але давайте підсумуємо все, про що йшлося вище. Відмова служити в армії, дезертирство (а це не теж сьогодні типово), не теж сьогодні типово, пияцтво, хуліганство — це галузки одного кореня. Останнім часом стало відомо, що Верховні Ради деяких союзних республік

прийняли постанови про проходження військової служби жителями в межах своєї республіки. Заста нерозумна і некорисна, як вважають в Кіровоградському гарнізоні. Сьогодні жодна республіка, хіба що за винятком Російської Федерації, «не потягне» мати свою армію. То про що ж мова? Я запитала литовця Вітаса Юодвалкіса, що служить у Кіровоградському гарнізоні, чи хотів би він служити лише в Литві. Юодвалкіс відповів, що так було б гірше, бо більше тягнуло б додому. До речі, Вітас — селянин, має спеціальність тракто-

риста-машиніста, працював у селі Дягучай Зарайського району Литовської РСР, до подій, які сьогодні непокоїть його республіку, ставиться якось інертно. Як сказав комсомольський працівник військової частини В. Ю. Красін, Вітас зараз у такому стані, коли з нього можна ліпити все, що завгодно.

У розмові з працівниками політвідділу Кіровоградського гарнізону я зрозуміла, що дуже багато молоді приходять у армію якимись інертними. Боячись одного — «дідівщини», вони разом з тим

готують себе до того, щоб змиритися, «відбути свій строк». Почуття власної гідності у них зовсім пригнечене. Молоді люди приносять з «гражданки» комплекс духовної неповноцінності, готовність бути приниженим і ображеним. Та ж сама «дідівщина» має досить глибоке коріння насамперед у суспільстві. Вона існує вже в ПТУ, школах і навіть в дитячих садках. Тут треба щось кардинально міняти. Хіба можна уявити, що такими стали нащадки Олександра Невського, Дмитра Донського, Сагайдачного, Суворова, Ку-

гузова, Тухачевського, Віталія Примакова. І замість того, щоб будити у захисника Вітчизни почуття національної гордості, ми займаємо чимось зовсім іншим. Лякаємо воєнним переворотом в армії. Ділимо суспільство на чорних і білих. В. І. Колбасюк розповів мені таку історію: підійшов до нього солдат і говорить, як же так, я комбайнер, я ніколи не хотів навчатися в інституті, але чому я повинен вирощувати хліб, годувати країну, служити в армії, а хтось навчатиметься в інституті, щоб потім папірці рахувати,

зате армія не для нього. Де ж тут соціальна справедливість? «Я не знав, що йому відповісти», — гірко всміхнувся В. І. Колбасюк. Несправедливо — так кваліфікували рішення звільнити від служби студентів і офіцери Кіровоградського гарнізону, і більшість моїх колег-журналістів. Боясь, що подібна тенденція принесе додаткову можливість відкупитися від армії. Чим? Інститутом. Не знаю, чи стане це прерогативою міністра Бакаїна, але неважко уявити, як турботлива ма-

туса вмовляє свого бовдур: «Не заробляй «двійок», а то служитимеш в армії». Мої дорогі ветерани з Комітету сприяння Іван Андрійович Онисенко, Василь Олександрович Строй, Михайло Степанович Броницький, Прокіп Кирилович Калайда, Іван Якович Корешков та інші, вашому зраненому поколінню, тим, хто пройшов від Волги до Берліна, і не снилося, що місія захисника Вітчизни може стати об'єктом торгу.

Воїстину, о Руська земле!

Валентина ЛЕВОЧКО.

Трохи дивна «батьківська турбота»

МОЛОДИЙ він ще, досвіду малувато... — цю фразу, вимовлену то з мудрою розважливістю, то з офіційною стриманістю, а то й із ледве чи не батьківською стурбованістю, чув я того дня з уст дуже багатьох посадових осіб. Стурбованість та вчулася мені й під час розмови із головою Онуфріївського райвиконкому Ю. М. Абрамовичем. Останнє особливо дивує, якщо врахувати, що якраз із Юрієм Миколайовичем чи не найбільше законфлітував молодий голова-держінспектор Онуфріївської райадміністрації Держкомприроди УРСР С. І. Ялов. Так законфлітував, що після довгої доброзичливої розмови з кореспондентом шановний голова райвиконкому не втримався, щоб не «поставити крапки над «і» все тим же батьківським тоном:

— Ми вам сказали про те гірше, що є, на нашу думку, в роботі Ялова. Може там у нього і є що хороше, але я не можу про це нічого хорошого сказати!

Далі цитуємо з констатуючої частини рішення Онуфріївського райвиконкому № 401 від 28 грудня 1989 року:

«Заслухавши та обговоривши інформацію голови державного комітету по охороні природи тов. Ялова С. І. про роботу районного державного комітету по охороні природи, виконком районної Ради народних депутатів відзначає, що в районі ПРОВЕДЕНА ВІДПОВІДНА РОБОТА ПО ПОЛІПШЕННЮ ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ РАЙОНУ (виділення наше — П. С.). Господарства району зменшили кількість внесення гербіцидів, отрутохімікатів у порівнянні з минулим роком... Проводяться роботи по впорядкуванню звалищ сміття. Готуються матеріали по відведенню частини території Деріївської і Успенської сільських Рад під заповідники...».

Перервемо на мить цитування, щоб констатувати слід за райвиконкомом: дещо таки в справі охорони природи робиться. От тільки на чітку користь це віднести — на користь районного держкомприроди чи районного органу влади? Як впливає із наведених вище слів Ю. М. Абрамовича, заслуги його опонента в усіх цих невеличких досягненнях нема й близько. Давайте на цьому й погодимось. І цитуємо далі з того ж рішення:

«...Разом з тим виконком районної Ради народних депутатів відзначає, що в роботі районного державного комітету по охороні природи ще допускаються серйозні недоліки та недоробки, комітет слабо впливає на

стан справ у оздоровленні екологічної обстановки в районі. Так, на території селища Онуфріївки до цього часу не вирішено питання про закінчення будівництва очисних споруд (аякже, і «Молодий комунар» про це писав! — П. С.), внаслідок чого забруднюється ставок та річка Омельничок. На території парку знищують цінні породи дерев і рослин, руйнуються гідротехнічні споруди і заміщується територія парку...».

Не встановлений надійний контроль за утилізацією відходів... не проводиться боротьба із карантинними шкідниками, хворобами і бур'янами на території селищ Онуфріївки, Павлиша та інших населених пунктів району...».

Знову перервемо цитування, щоб вставити і своє слово. Ая-яй, товаришу еколог Сергій Ялов, а ще й комсомолець, 1963 року народження, наймолодший в області серед голів районних рад держкомприроди! Що б то було взяти косу та викосити бур'яни в Онуфріївці, Павлиші та інших населених пунктах району. Що б то було взятися за утилізацію відходів або показати свій хист на будівництві селищних очисних, та й завершити нарешті цей довгобуд... А ви — ні, Ви взяли писати подання головам колгоспів району та критикувати, та конфліктувати, та інспекторів держкомприроди з області викликати, та акти про недобросовісне поводження з природними багатствами і об'єктами складати... Ось і довелось райвиконкомові проявити про вас батьківську турботу (цитуємо далі):

«...Виходячи з вищевказаного та з метою активізації роботи районного державного комітету по охороні природи,

ВИКОНКОМ РАЙОННОЇ РАДИ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ ВІРШИВ:

1. Роботу районного державного комітету по охороні природи визнати незадовільною. Вважати недоцільним перебування на посаді голови районного державного комітету по охороні природи т. Ялова С. І.

2. Зобов'язати районний комітет по охороні природи: — широко розгорнути роботу по пропаганді природоохоронних знань, впровадженню передового досвіду та забезпеченню бережливого ставлення до природи...

— посилити контроль за ходом виконання заходів по оздоровленню екологічної обстановки, затверджених рішеннями райвиконкому № 40 від 20 лютого 1988 року та підняти персональну відповідальність керівників районних під-

приємств, організацій та колгоспів за їх виконання; — до 1.02.90 року розробити й подати до райвиконкому умови... огляду конкурсу виконання сільських і селищних Рад народних депутатів по охороні навколишнього середовища;

— щоквартально проводити денатники по покращенню екологічної обстановки в районі...».

На цьому перестанемо цитувати рішення № 401 і послухаймо Ю. М. Абрамовича:

— Наші дії не повинні розходитися... Він [С. І. Ялов — П. С.] повинен бути консультантом. І говорити про те, що треба робити. Для чого зроблено цей комітет? Щоб охороняти природне середовище. У нас це теж не зайве, ми щороку принаймні раз розглядаємо це питання. Потім треба перетворювати його в життя... Я прошу, було, Сергія Івановича раз на тиждень до мене зайти, поговорити, що зроблено... Може, кабінет, кажу, треба поміняти, транспорт надати? Ні, відповідає, у мене є своя машина.

— Ви розумієте, — так само душевно, по-материнськи доброзичливо додає секретар райвиконкому С. А. Коврига, — я Сергію Івановичу на виконкомі говорила і зараз скажу: він не уявляє, чим повинен займатися. На пропаганду махнув рукою. Ось місячник можна було провести по охороні природи. А він цей шлях не використав...

М. І. МОРОЗ, заступник голови райвиконкому: Він написав у кінці року, що повільно будується каналізація. А як дійшло до того, щоб виконати, у чому суть претензій, то не він нас, а ми його шукали...

М. М. МОМОТ, голова РАПО: Взагалі, це у нього є: склав акти, а що за цим актом людина, про це, певно, не думає. Я йому про це, до речі, казав.

Ю. М. АБРАМОВИЧ: Я тільки на засіданні райвиконкому дізнався, що майже всі із шести десятків його торішніх подань про порушення природоохоронних норм лишилися без відповіді...

Хто ж винен у непоінформованості голови райвиконкому? Звісно хто — Сергій Ялов, бо не прийшов і не доповів у райвиконкомі. Але — стійте! — неже у нас відбулася вже повна децентралізація радянських органів?

ОДНАК давайте краще не чіпати велику політику (хоч саме від неї залежить, чи будуть нарешті чітко визначені функції держкомприроди — поки що їх регламентує тільки тимчасове положення). А з іншого боку — чи така

вже дивна поведінка керівників господарств і сільвиконкомів, якщо й сам Ю. М. Абрамович успішно відмовчується на запити іншого державного комітету по охороні природи — на цей раз уже обласного. Ось візьмемо хоч би й документ, прямо причетні до «справи Ялова», — листи обласного держкомприроди від 13 березня та 27 квітня 1989 року на адресу голови Онуфріївських райвиконкомів та районного відділення Агропромбанку. У першому листі до райвиконкому йшлося про стан заповідного об'єкта республіканського значення «Онуфріївський парк». З ініціативи райвиконкому на території цього парку розпочали будівництво стадіону, грубо порушивши при цьому постанову Ради Міністрів УРСР № 311 від 22 липня 1983 року та відповідне їй рішення обласного виконкому № 490 від 26 жовтня 1984 року. І цей лист обласного держкомприроди, і наступний на ту ж тему лишилися без відповіді. Районне відділення Агропромбанку прореагувало як належало: припинило фінансування будівництва стадіону. Та було вже пізно. Віднайшовши «внутрішні резерви», онуфріївці продовжили будівництво (до цього ще не завершено, але таке, що неабияк «доповнило» історичний парковий ландшафт).

Воно, як бачите, ніби й на краще (на думку деякого з онуфріївців) вийшло: і вовни ніби ситі, і вітри ніби цілі. Та в тому то й справа, що «ніби». Бо цей невгамований Ялов (а саме він перший виступив проти будівництва стадіону на заповідній території, а відчувши, що сам нічого не змінить, викликав із обласного комітету по охороні природи інспектора Е. С. Лисищину, яка й підготувала листи, що ледве було не зрівняли будівництво стадіону. Після цього ініціатор, який коштував Ю. М. Абрамовичу нерви, але не похитнув його залязної переконаності, що деякі закони пишуться не для райвиконкомів, і почали керівники порушників природоохоронних норм в Онуфріївському районі давати зрозуміти С. І. Ялову, що він «молодий ще, досвіду малувато...».

Закономірно було б запитати: а що, не бачили молодості Сергія Ялова, коли брали його на роботу? Виявляється, все бачили, але передбачали. Та тільки потрапив у голову Сергію Івановичу неформальним, як тепер прийнято казати, шляхом. Шойно вийшло оте, ніби вже явно застаріле тимчасове положення про держкомприроди, написав він із Кременчука (до ре-

чі, сім'я і нині там мешкає) землякові-полтавцеві Ф. Т. Моргуну листа про те, що давно цікавиться питаннями екології і хотів би попрацювати для збереження природи. А коли його «почули» в дахей Москві, то попросився на роботу не на Полтавщині, де жив, а на рідній Кіровоградщині, бо родом Сергій Ялов із придніпровського села Успенки Онуфріївського району. До виконання обов'язків приступив на початку минулого року.

Тут, у рідному районі, він не був цілковитим «іноземцем». Але досі, поки працював піонервожатим у сільській школі, хто про нього з керівництва знав?

Тепер же треба було знайомитися. «Приглядання» було недовгим — вже в березні — квітні «закрутилася справа» довкола стадіону. А в грудні райвиконком, вперше й, можливо, востаннє, запросивши Сергія Івановича на своє засідання, виніс висновок: «Вважати недоцільним перебування... Науку всякому, хто братиме на себе більше, ніж треба.

Таки права, мабуть, С. А. Коврига, що не знав молодий гарячий голова, чим йому займатися. Бо займався б «пропагандою охорони природи», писав би щомісяця до районної газети чи до «Молодого комунара», закривши очі і на парк, і на нелади в роботі складів райсільгоспінм'ї в Павлиші, (голову райсільгоспінм'ї В. М. Пітюню, який за іронією долі очолює при райвиконкомі комісію по екології, теж розглядали на засіданні 28 грудня і обійшлися з ним більш, ніж ліберально) — і керував би своїм комітетом далі без усяких «організованих». Бо хіба Ю. М. Абрамович та весь райвиконком, який проголосував за пункт 1 рішення № 401, мають щось до особи С. І. Ялова? Звісно, що ні! Але ось ті його екстремістські замашки...

Що ж, такі не знає всіх тонкощів своєї роботи (в тому числі й бюрократичних) Сергій Ялов. Таки не вистачає йому, ще студентів-заочників природничого факультету, юридичних знань. Не навчився він ще і з трибуни провіщати, а в ділових суспільних перемовах буває різкий... Таки доводиться йому й нині їздити щодня в Кременчук до сім'ї, бо хату в рідній Успенці ніяк не добудує. Але, щоб у невиконанні рішень райвиконкому №№ 41 від 24.06.88, 40 від 20.02.89, 44 від 23.02.89, 219 від 20.07.89, 114 від 20.04.89 років винуватити його нарівні з деякими керівниками організацій та господарств району, так само як і в розорюванні берегів річки Омельничок, то тут треба мати

неабияку посадову фантасію.

Чого ж вимагає цей невгамований Ялов від керівників господарств та організацій? Виявляється — елементарного. Ось хоч би й згідно рішення райвиконкому № 40 від 20 лютого 1989 року, у підготовці якого він взяв активну участь і в невиконанні якого (це ж треба!) у райвиконкомі звинувачували теж його. А рішення це вимагає ліквідації самовільних звалищ, дотримання природоохоронних зон, обладнання мийок для автотранспорту, дотримання норм зберігання і здачі відпрацьованих нафтопродуктів, створення мулофільтрів на схилах тощо...

Тим часом екологічна ситуація в Онуфріївському районі погіршується, що позначається і на здоров'ї місцевих жителів (див. рішення Онуфріївського райвиконкому № 402 від того ж 28 грудня минулого року). І причина того погіршення, звісно, не в С. І. Ялові й навіть не в його керівному опонентів. Причина — у багаторічній закинутості природоохоронної роботи, відсутності планомірної турботи про соціальний розвиток селищ і сіл району, екологічне безкультур'я і бюрократичне самовдоволення. Як безглузді пам'ятки усього чужого, як символ застою, з яким нам так важко порвати, стримати за кілька кілометрів на південь від Онуфріївки напівзакрита до поверхня бетонно-цементна споруда очисних, збудованих ще 1974 року, які не ділять жодного дня. Коштувало це будівництво щось близько 200 тисяч карбованців. Та це ще не вся ціна. І нині продовжують платити онуфріївці за безгосподарність колишніх керівників району (де вони тепер?) зростанням кількості інфекційних захворювань (за минулий рік — в 1,2 рази), необхідністю витратитися на інші очисні, які будуються теж не кращим чином (так, не забезпечено досі — а про це «Молодий комунар» писав ще торік у квітні — герметичність збірника каналізаційних відходів, що може дуже скоро катастрофічно позначитися на стані підземних вод)...

Залишає Онуфріївку мені довелось в деякій розгубленості від цієї батьківської турботи, з якою тут інколи «турбуються про людей». З С. І. Яловим усе ясно — він плінним шляхом ішов у «кентестисти», бо «молодий, досвідчений, ласкавий, ласкавий до малуватого». А що буде з парком І. вибачте, каналізацією? Що буде з бур'янами, автомийками і т. д.? Невже на місце «недосягненого» С. І. Ялова прийде інший, хто не чекатиме милості від місцевих виконкомів, з бадього підначас рукава строюваних, під керівництвом рідного райвиконкому, рушить на захист рідного району від бур'янів, увороб та інших шкідників? Схоже, що в Онуфріївці розраховують саме на таке.

П. СЕЛЕЦЬКИЙ, спецкорр. «Молодого комунара», Онуфріївський район.

РЕЗОНАНС

23 грудня 1989 року у «Молодому комунарі» було надруковано статтю «Мандрики дилетантів околицями міста» про діяльність на Кіровоградщині робітничих загонів сприяння міліції (РЗСМ). У зв'язку з публікацією матеріалу редакція отримала листа, підписаного заступником начальника УВС обласного А. К. Шкодою, в якому зокрема говориться: «Ознайомившись із статтею «Мандрики дилетантів околицями міста», необхідно зазначити, що її автор Валентина Левоцька підняла актуальні питання стосовно зміцнення правопорядку у суспільстві в цілому і нашій області зокрема, які тривожать працівників органів внутрішніх справ. Члени робітничих загонів, а також автор статті правильно піднімають питання забезпечення «росмітців» транспортом, службовим приміщенням, необхідною екіпіровкою. Але не все відразу можливо зробити. І все ж для підвищення маневрування спільних нарядів міліції і членів загонів ряд підприємств, на яких створені РЗСМ, виділяють автотранспорт. На території, що обслуговуються членами робітничих загонів сприяння міліції, їм надаються службові приміщення. Разом із становленням цих народних формувань, будуть розглядатися і вирішуватися питання створення оптимальних умов для ефективної їх роботи.

За недовгий період функціонування РЗСМ багато членів зарекомендували себе стійкими борцями за встановлення правопорядку, окремі з них при затримці правопорушників виявили сміливість і рішучість, за що 12 чоловік були премійовані наказом начальника УВС області. Ті члени РЗСМ, які в перші дні формування загонів допомагали працівникам карного розшуку і слідчим, працюють на дільницях і маршрутах мікрорайонів, забезпечуючи там охорону правопорядку і не претендують на будь-які нагороди, а відзначені за свій нелегкий і часто небезпечний труд, непохвально відгукуються на адресу автора статті».

Від редакції. Ми вдячні міліції, що стаття про проблеми створення в рамках Тимчасового комітету по боротьбі із злочинністю робітничих загонів сприяння міліції не залишилася непоміченою. Чесно кажучи, не маємо сумніву, що в УВС обласного виконкому дають про РЗСМ, а їхні учасники надають реальну допомогу органам правопорядку. І все-таки автор статті має право на думку, яка може не співпадати з точкою зору керівництва УВС. Ми вважаємо, що механізм діяльності робітничих загонів сприяння міліції повною мірою не відповідає успішній боротьбі із злочинністю. Про це говорять і працівники міліції. Жалкуємо, що деякі аспекти статті сприйняли учасники РЗСМ з образою. Нагадаємо, мова йшла зовсім не про те, що незаслужено відзначено 12 чоловік, а про невтішні становище членів робітничих загонів взагалі, надто ж про скрутне становище міліції (зарплата, транспорт, права на захист тощо).

пропонує друкувати телефони тих, хто хоче листуватися. Пропозиції варта того, щоб порадились. На нашу думку, «телефонне листування» — це вже зовсім інше. Не треба «лишати людей такої давньої і доброї манери спілкування, як листи. Наш час, між іншим, «багато втрачає» від того, що люди нехтують епістолярним жанром.

Але дехто з наших дискусувачів жаліється на те, що, написавши за адресами рубрики «Хочу листуватися», відповіді не отримали. То моніливо, виходячи з цього, Ігор і пропонує вмішувати телефони тих, хто звертається в газету з наміром завести друзів по листуванню. Не отримала відповіді на свій лист ОЛЯ СОКОЛ із села КОМИШУВАТЕ НОВОУКРАЇНСЬКОГО РАЙОНУ (вул. ВОРОШИЛОВА, 40. ПОШТОВИЙ ІНДЕКС 317337) і попросила опублікувати свою адресу, а також НАТАЛІА САМОРІЧУК, що проживає в селі ДІВЧЕ ПОЛЕ ОЛЕКСАНДРІЙСЬКОГО РАЙОНУ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ по вулиці МОЛОДІНІЙН, 10. (ПОШТОВИЙ ІНДЕКС 317904).

СПОРТ

МАРАФОН СТАРТУВАВ

Шашки — це одна з найдревніших та найпопулярніших ігор, яка має багато прихильників у різних країнах світу. Шашкова гра — це засіб організації змістовного дозвілля, яка своєю зовнішньою простотою в поєднанні з багатством та різноманітністю комбінаційних ідей здатна принести творче задоволення її прихильникам. Вона виховує мислення, характер, волю, витримку, вміння розраховувати наперед, сприяє розвитку та тренуванню пам'яті. Блискучу характеристику шашковій грі дав видатний вчений та громадський діяч Бенджамін Франклін:

«Шашечну гру не повинно почитати безплідним, празничним вимпелом. Приобретаючи от управління в шашечній грі такі якості, як пружинистість, остроту, членовитість, людина, щоб ніколи не отримувати і бути непоколючимим»...

Вільгельм Лібкнехт у своїх спогадах про Карла Маркса пише: «Маркс був чудовий гравець у шашки. Він став таким умілим у цій грі, що важко було в нього виграти партію».

За свідченням сучасників, в шашки грав і Володимир Ілліч Ленін. Цією грою захоплювалися Петро І, Наполеон, О. Суворов, Карлз Дарвін, Жан-Жак Русо, Лев Толстой, Едгар По, Адам Міцкевич та багато інших видатних людей. Петро І не тільки сам грав в шашки, але й увів їх до програми своїх асемблей.

Неодноразово в поетичних творах минулого та сучасного оспівана ця народна гра. Великий її шанувальник Адам Міцкевич написав поему «Шашки», де є такі рядки:

«...Любимая игра влады в былое время
Повсюду в наши дни любимы шашки теми,
Кто шумным играм враг, корыстью не влеком,
Проводит за столом досуг в кругу своем.
Чей ум живей, чей дух способнее к парению,
Тем шашки лучшее доставят развлечение».

В нашому розумінні шашкова гра — це невід'ємна частина загальнонаціональної культури. В наш час шашкова гра з кожним роком завойовує все більшу популярність. Її притягальну силу дуже влучно розкрив екс-чемпіон світу, французький гросмейстер Пер Гестем. У своїй книзі «Як я став чемпіоном світу», він пише:

«Профан обычно говорит: я не играю в шашки — у меня нет терпения. А ведь для того, чтобы играть в шашки, нужно не больше терпения, чем для просмотра спектакля или посещения музея... Многие игроки, разбирая партии мастеров, получают такое же удовольствие, как при разыгрывании собственных партий. Они видят в этой игре скорее приятное и захватывающее зрелище, чем борьбу. Поэтому, наблюдая за игрой других, они часто получают эстетическое наслаждение, которое не имеет ничего общего с сознанием своего превосходства над противником. Этим они напоминают любителей живописи, который отнюдь не считает себя таким же художником, как те мастера, произведениями которых он восхищается».

Немає сумніву, правий екс-чемпіон світу П. Гестем, стверджуючи, що краса художнього твору зрозуміла та посилює кожному любителю шашкової гри, незалежно від класу його гри.

У нашій країні шашки — одна з найулюбленіших народних ігор. Починаючи з 1956 року, в Радянському Союзі регулярно проводяться міжнародні турніри. А з 1958 року радянські шашкісти включилися в боротьбу за світову першість.

Ідучи назустріч побажанням наших читачів, відкриваємо на сторінках «Молодого комунара» заочну шашкову школу. Заохочування до школи — без вступних іспитів. Достатньо мати дошку з 64 клітинками, комплект шашок і бажання навчитися цій мудрій грі.

Передплавши «Молодий комунар» на решту 1990 року, ви зможете вчитися в нашій заочній шашковій школі. Навчання буде захоплюючим і корисним. Ви зможете посилити свою гру, стати розрядником. Отже, перший урок...

1. БІЛІ І ЧОРНІ

На квадратній шахівниці, яку розділено на 64 клітинки, чергуючи білий колір з чорним, вишукувалися одна проти одної дві армії — «білі» та «чорні». Особовий склад кожної армії — по дванадцять шашок, які розташовані тільки на чорних клітинах. Сили, як бачимо, рівні. Результат же шашкової баталії залежить тільки від полководця — його підготовки, знань, кмітливості, винахідливості, таланту.

Втім, кожен навіть найвидатніший шашкіст свій шлях до лаврів і визнання розпочинає з азів — правил гри. Свою мандрівку у неповторний шашковий світ розпочнемо з цього і ми.

Увага! Дошка для гри розташовується так, щоб ліва кутова клітинка біла, а права — чорна.

Щоб навчитися читати шашкову книгу або вести шашковий запис, необхідно вивчити шашкову нотацію, тобто систему позначення полів дошки, які утворюють вісім горизонтальних та вісім вертикальних рядів. Горизонтальні ряди позначаються цифрами від 1 до 8, вертикальні — буквами латинського алфавіту «a», «b», «c», «d», «e», «f», «g», «h». Вертикальні та горизонтальні ряди перетинаються, і кожне поле позначається буквою та цифрою тих рядів, на перехресті яких воно знаходиться. Спочатку пишеться буква, а потім — цифра. Наприклад: чорне кутове поле в нижній правій частині дошки позначається на перехресті вертикального ряду «g» та горизонтального ряду «1», тому воно зветься g1.

Щоб краще запам'ятати нотацію, декілька разів намалюйте діаграму, позначте вертикальні та горизонтальні ряди.

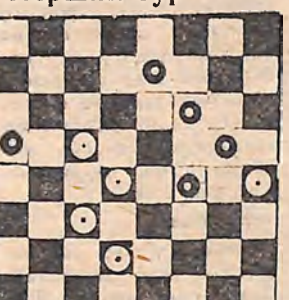
ДІАГРАМА № 1

ризонтальні ряди, після чого на кожному чорному полі напишіть його найменування. (Дивись діаграму № 1).

Шашкова нотація — це азбука шашок. Без неї неможливо вивчити гру.

Разом з розділом «Шашкова школа» розпочинається конкурс розв'язання шашкових комбінацій, кінцівок та етюдів, який проводить редакція «Молодого комунара» спільно з обкомом комсомолу.

Перший тур

ДІАГРАМА № 2

Білі: c3, c5, d2, d4, h4 (5).
Чорні: a5, e7, f4, f6, g5 (5).

ДІАГРАМА № 3

Білі: a5, b4, d2, g1, h2, h4 (6).
Чорні: c7, d4, d6, f4, f6, f8 (6).

ДІАГРАМА № 4

Білі: b2, c1, c3, e3, f2 (5).
Чорні: a3, c5, c7, f4, g5 (5).

В усіх завданнях білі починають, проводять якнайкращу комбінацію і вигривають.

Листи надсилайте на адресу: 316050, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36, редакція газети «Молодий комунар», розділ «Шашкова школа». Строк надсилання відповідей — 15 днів з дня публікації в газеті.

Умови: переможці конкурсу будуть нагороджені грамотами обкому комсомолу та редакції, пам'ятними подарунками. Якщо буде більше 10 переможців, то перевага буде віддана тим, хто раніше (за поштовим штемпелем) надіслав відповіді. Читачам, які вірно розв'язують 12 завдань, за їхнім проханням редакція вислав довідки про виконання нормативу третього спортивного розряду.

Бажаємо успіхів.
А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ,
суддя республіканської категорії, кандидат у майстри спорту СРСР.

ПЛАНЕТА

СМЕРТЬ-ПОШТОЮ

Уайлі Денніс, президент відділення національної Асоціації за прогрес кольорового населення в Джексон-віллі, штат Флоріда, одержав 19 грудня 1989 року поштову посилку, але відкрити її не встиг — кудись послилася. Це врятувало йому життя. Вранці стало відомо про загибель адвоката тієї ж Асоціації Роберта Робінсона. В його офісі вибухнула бомба, вклада в посилку. Тоді Уайлі викликав поліцію. Та, оглянувши коробки, виявила бомбу. В день смерті Робінсона на одному з федеральних судів Атланти була виявлена в поштової посилці ще одна бомба.

Що це — звичайний збіг чи ланцюжок пов'язаних між собою подій? І якщо останнє, то в чому першопричина цих подій? Відповідаючи на ці питання, слідчі федерального бюро розслідувань прийшли до висновку, що ці два випадки і вибух в Алабамі, що трапився на два дні раніше в будинку федерального судді Роберта Венса, — ланки одного ланцюжка злочинів. Венс також був убитий бомбою, упакованою в поштову посилку.

Спочатку ФБР передбачало, що з Р. Венсом розправився наркобізнес, бо серед справ, які розглядав цей суддя, більшість були пов'язані з наркотиками. Однак розслідування навели на думку про те, що вся серія вбивств продиктована расовими мотивами. І білого суддю Венса, і чорного адвоката Робінсона пов'язує рух за громадянські права кольорового населення. В 11-му судовому окрузі, де працював Венс, розглядалися звинувачення проти ку-клукс-клану. Суддя Венс виносив рішення про десегрегацію шкіл, був причетним до покарання 10 нунклунівців, звинувачених у нападі на мирну демонстрацію. І, нарешті, речові докази — коробки і вибухові пристрої — були схожі, як виявило слідство, на всіх були наклеєні марки на «патріотичні» теми.

Після вибухів почалося розслідування також історії з листами, що були одержані кілька місяців тому телевізійними станціями південних штатів. В них знаходилися погрози на адресу 11-го судового округу, заявлялось, що «дії суду базуються на необ'єктивній і помилковій впевненості в тому, що жертви не можуть ефективно

нанести удар у відповідь». Тоді ці послання були заличені без уваги.

Багато хто в США вважає, що саме перемоги руху за громадянські права, жорстокі суди переслідування змусили расистів активізуватися. В 1975 році в ку-клукс-клані перебувало 6500 членів, в 1989-му — лише 4 тисячі. У той же час зростала кількість покарань за злочини на расовому ґрунті. В 1980-му році їх було 9, в 1987-му — 15, в 1989-му — 42. Лави ку-клукс-клану поділилися, але в них лишилися найбільш фанатичні і небезпечні расисти. Здавати позиції вони, як довели, не збираються.

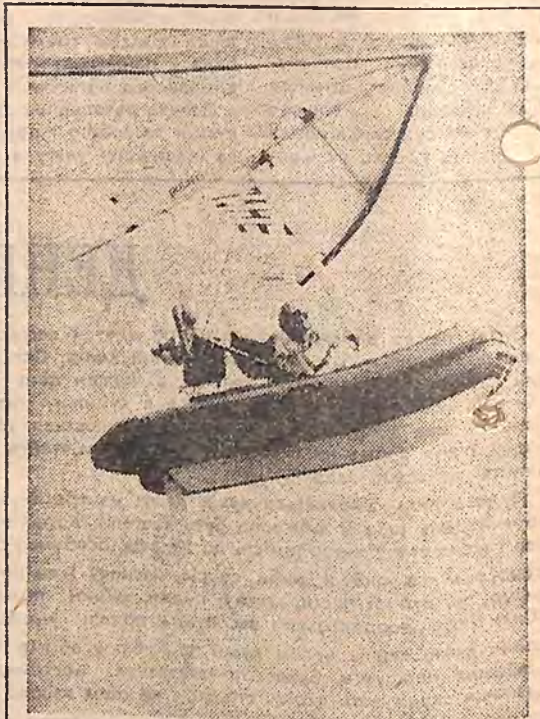
Нинішні трагічні вибухи викликали в Америці сум'яття. Навіть в 60-ті роки, говорять тут, коли протистояння між рухом за рівні права і расизмом досягло шпиль, суддям не відправляли посилки, начинені смертю. Нині, як виявилось, можливе й таке. Приклад нолумбійської мафії?

Убивство офіційної особи, пише «Вашінгтон пост», — це завжди являє «послання» суспільству. Такі вбивства застосовуються не тільки для того, щоб кого-небудь знищити, сильні для того, щоб «нанести удар по правосуддю». Раніше вихватили расистів проти негодних їм суддів обмежували лише словесними образами. Тепер, посилаючи бомби, їх хочуть залякати, щоб перешкодити вирішенню конфліктів законним шляхом.

Лідери руху за громадянські права не раз в останній час заявляли, що, не зважаючи на успіхи в боротьбі за рівні права, расове насильство продовжує залишатися загрозою для американського суспільства. Джозеф Лоурі, президент організації «Конференція християнських лідерів Півдня», сказав: «Внутрішній терор являє собою таку ж небезпеку для нашої національної безпеки, як і тероризм міжнародний».

Едгар ЧЕПОРОВ,
власкор АПН,

Нью-Йорк.

Загальну увагу своєю оригінальністю на XXIX міжнародному ярмарку плавучих засобів у Генуї привернув гумовий надувний човен «Поларіс» вагою близько 200 кілограмів та розмахом крил понад 10 метрів, що нагадує крило дельтаплану, котрий вилітає з води і може приземлитися.
Фото АНСА — ТАРС.

ДЕСЯТА СТОРІНКА

20 СІЧНЯ 1990 РОКУ

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

ШАХОВИЙ БЛІЦ

Дорогі друзі! Сьогодні ми розпочинаємо шаховий бліц-конкурс, присвячений Дню Радянської Армії. На ваш розсуд пропонуємо чотири задачі.

Свої рішення ви повинні прислати до редакції за 15 днів після публікації. Переможці конкурсу будуть нагороджені дипломами «Молодого комунара».

ЗАДАЧА № 1

Білі: Крc2, Фc4, Сb6, п. b3 (4).
Чорні: Крb4, п. a3, d5 (3).
Мат в 3 ходи. (3 очка).

ЗАДАЧА № 2

Білі: Крd3, Фg1, Кb6, Кd5 (4).
Чорні: Крc6, Сa3.
Мат в 3 ходи. (3 очка).

ЗАДАЧА № 3

Білі: Крc3, Лc4, Сh2, п.п. f3, f5 (5).
Чорні: Крd5, п. f7.
Мат в 4 ходи. (4 очка).

ЗАДАЧА № 4

Білі: Крe2, Фc6, Лf6, Лh2, Сc5, п. f3 (6).
Чорні: Крe5, Лf5, Кg5, п. c7 (4).
Мат в 2 ходи. (2 очка).
В усіх задачах розпочинають білі.

З 22 по 28 січня

понеділок

22 СІЧНЯ

▲ ЦТ (I програма)

15.30 — «Тигр задрав двох норів на Джайлоо». Документальний фільм. 15.55 — «Розповіді старого моряка». Мультфільм. 16.15 — Об'єкти. 16.50 — Дитяча година. 3 уроком французької мови. 17.50 — Ми і економіка. 18.25 — Колаж. 18.30 — Час. Телевізійна служба новин. 19.00 — Грає лауреат міжнародного конкурсу А. Ковтун (бас). 19.15 — Театр А. Чехова. «Три сестри». Фільм-вистава. 21.00 — Час. Телевізійна служба новин. 21.30 — Акція «Житло-2000». Передача 1. 21.45 — Продовження фільму-вистави «Три сестри». 23.25 — «Терези». Літературна полеміка навколо публікації 1989 р. 0.05 — ТСН. Телевізійна служба новин. 0.35 — «Двадцять грудня». Телефільм. 4 серія. 1.45 — Доля і час. Театр на Таганці. 2.35 — Що знає про кохання кохання. Ліричний концерт.

▲ УТ

16.00 — Новини. 16.10 — Мультфільм. 16.20 — Народні таланти. 17.35 — «Населенню про цивільну оборону». (Кіровоград). 18.05 — «День за днем». (Кіровоград). 18.30 — «На київській хвилі». Інформаційний випуск. 19.00 — Час рішення — час дій. 19.30 — Музичний фільм «Карпатські акварелі». 20.00 — Актуальна камера. 20.30 — На добраніч, діти! 20.45 — Телеклуб «Діалог». 21.15 — Реклам. 21.25 — Все про кіно. 22.35 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

17.00 — Прем'єра мультфільму «Пінгвін Лоло». Фільм 1. 17.30 — Музей на Делегатський. Мандрівка в дитинство. 18.00 — Поезія. 18.30 — Час. Телевізійна служба новин (з сурдоперекладом). 19.00 — Телестудія міст РРФСР. Програма Хабаровської студії телебачення. 20.00 — Вечірня назва. 20.15 — «Сибір на екрані». 20.25 — Музичний телебачення. Історія як легенда. Передача 4. 21.30 — Вертикаль. Прем'єра документального фільму «Котлован». Частина 2 — «Матерія думки». Частина 2 — «Матерія існування». 22.40 — На прохання телеглядачів. «Ні хвилини спокою». Творчий вечір композитора В. Добриніна.

вівторок

23 СІЧНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Документальний фільм. 9.10 — Мультфільм. 9.30 — Голоси народних інструментів. 10.00 — Прем'єра документального фільму про Афганістан. 10.20 — Це було... було... 10.45 — «Терези». Літературна полеміка навколо публікації 1989 р. 11.25 — Дитяча година. 3 уроком французької мови. 12.25 — Колаж. 12.30 — Час. Телевізійна служба новин. 15.30 — Концерт музичного фольклору народів РРФСР і УРСР. 16.00 — Прем'єра документального фільму «Як стати екстремістом». 16.30 — Здрастуй, музику. 17.05 — Прем'єра документального фільму «Вартові спокою». 17.30 — «Будинки для Кузні». «Казна для Наташі». Мультфільм. 18.00 — Влада — Радам. 18.30 — Час. Телевізійна служба новин. 19.00 — Молодіжний вісник. 19.45 — Хвилини поезії. 19.50 — «Право на минуле». Художній телефільм. 1 серія. Прем'єра. 21.00 — Час. Телевізійна служба новин. 21.30 — Акція «Житло-2000». Передача 2. 21.40 — Перебудова: проблеми і рішення. Обговорюємо проект Основ законодавства Союзу РСР і союзних республік про землю. 22.40 — Володимир Висоцький. Монолог. 23.45 — ТСН. Телевізійна служба новин. 0.05 — «Довга дорога в лабіринті». Телефільм. 1 серія. 1.15 — Спортивна програма. 1.45 — Зустріч з Висоцьким.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Художній фільм «Лілова куля». 10.35 — Шкільний екран. 10 кл. Основи інформатики і обчислювальної техніки. 11.05 — Співає вокальний квартет «Явір». 11.50 — Доброго вам здоров'я. 12.20 — Все про кіно. 13.30 — Фільм-концерт «Голос». 16.00 — Новини. 16.10 — Для дітей. «Веселка». 16.40 — Телефільм «Україна сьогодні». 17.00 — Художня панорама. 17.45 — Інструментальна музика. 18.00 — «Кіровоградщина спортивна». (Кіровоград). 19.00 — Земле моя. Екологія — турбота спільна. 20.00 — Актуальна камера. 20.30 — На добраніч, діти! 20.45 — Реклам. 21.00 — Пісні Ігоря Шамо. 21.30 — Кіноомедія «Буває». 22.35 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — «Хочу все знати!». 8.35, 9.35 — Етика і психологія сімейного життя. 10 кл. 9.05 — Французька мова. 1 рік навчання. 10.05 — Французька мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.35 — Історія. 7 кл. Ян Гус. 11.05 — «Ця набридлива оса». Науково-популярний фільм. 12.05 — Ритмічна гімнастика. 12.35 — Сеанс повторного телефільму. «Хліб — їмимини...». 1 серія. 17.00 — Прем'єра мультфільму «Пінгвін Лоло». Фільм 2. 17.20 — Прем'єра документального фільму «Єгиптянин». 18.00 — Ритмічна гімнастика. 18.30 — Час. Телевізійна служба новин (з сурдоперекладом). 19.00 — Грає квартет Держтелерадіо СРСР. 19.15 — Хокей. Чемпіонат СРСР. «Крила Рад». 19.30 — «Хімік». У перерві — 19.50 —

Вечірня назва. 21.20 — «Обережно, діти!». Документальний фільм. 21.30 — З фондів ЦТ. «Навісті ластівки». Художній телефільм. 1 серія. 22.35 — Кіномеридіан.

середа

24 СІЧНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — «Пустотливе кошеня». 8.40 — «Марія». Документальний фільм. 9.20 — «Право на минуле». Художній телефільм. 1 серія. 10.30 — Володимир Висоцький. Монолог. 11.30 — Навколо світу. Альманах. 12.30 — Час. Телевізійна служба новин. 13.00 — VIII Міжнародний фестиваль телепрограм народної творчості «Веселка». 15.30 — Музична скарбниця. 16.05 — Прем'єра документального телефільму «Реконструкція». 16.55 — Виступають оркестри народних інструментів Москви. 17.25 — Дитяча година. 18.25 — Колаж. 18.30 — Час. Телевізійна служба новин. 19.00 — Прогрес. Інформація. Реклам. 19.30 — Прем'єра мультфільму «Дракон і сонце». 19.45 — «Право на минуле». Художній телефільм. 2 серія. Прем'єра. 21.00 — Час. Телевізійна служба новин. 21.30 — Акція «Житло-2000». Передача 3. 21.40 — Зустріч у Концертній студії Останіно з доктором педагогічних наук Г. Китайгородською. 23.00 — Й.С. Бах. Сюїта № 3. 23.35 — Прем'єра мультфільму для дорослих. «Заєць, який любив давати поради». 23.45 — ТСН. Телевізійна служба новин. 0.10 — «Довга дорога в лабіринті». Телефільм. 2 серія. 1.15 — Майстри мистецтва. 2.30 — Кіт і клоун. Фільм-концерт.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Документальний фільм «Даша Севастопольська. Хто вона?». 9.30 — Відеоміні. Музично-розважальна програма. 10.35 — Шкільний екран. 11 кл. Основи інформатики і обчислювальної техніки. 11.05 — Музичний фільм «Подольський». 11.40 — Шкільний екран. 9 кл. Російська література. 12.15 — Художній телефільм «Його батальйон». 1 серія. 13.20 — Село і люди. 13.50 — Телефільм «Прогноз на завтра або чортове колесо». 16.00 — Новини. 16.10 — Співає вокальний ансамбль «Лілея». 16.40 — Телефільм «Кантофабула». 17.00 — «Міфи і дійсність». 18.10 — «День за днем». (Кіровоград). 18.30 — «У пам'яті народній». (Кіровоград). 19.00 — «Усім миром». Громадсько-політична програма. 19.30 — Фільм-концерт «Минуло 100 років». 20.00 — Актуальна камера. 20.30 — На добраніч, діти! 20.45 — Музичні зустрічі. 21.45 — Прем'єра телефільму «Третій колір часу». Студія «Укртелефільм». 22.55 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — «Хочу все знати!». 8.35, 9.35 — Природознавство. 3 кл. 9.05 — Німецька мова. 1 рік навчання. 10.05 — Німецька мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.35 — Література. 7 кл. 11.05 — «На лежбищах морських звірів». 12.05 — Прем'єра фільму-концерту. 12.35 — Сеанс повторного телефільму. «Хліб — їмимини...». 2 серія. 17.00 — Прем'єра мультфільму «Пінгвін Лоло». Фільм 3. 17.30 — Прем'єра документального фільму. 17.40 — Концерт джазової музики. 18.30 — Час. Телевізійна служба новин (з сурдоперекладом). 19.00 — Грають А. Федоров і В. Си-

дельников. 19.15 — Хокей. Чемпіонат СРСР. «Динамо» (Москва). ЦСКА. У перерві — 19.50 — Вечірня назва. 21.15 — Концерт. 21.30 — З фондів ЦТ. «Небесні ластівки». Художній телефільм. 2 серія. 22.35 — Баскетбол. Кубок Р. Корача. Чоловіки. ЦСКА — «Фонола». (Італія).

четвер

25 СІЧНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Мультфільм. 9.00 — «Право на минуле». Художній телефільм. 2 серія. 10.15 — Прем'єра документального фільму «Де шукати вихід?». 10.35 — Співає чоловічий хор. 11.25 — Дитяча година. 3 уроком англійської мови. 12.25 — Колаж. 12.30 — Час. Телевізійна служба новин. 15.30 — Фільм — дітям. «Лома». Вперше. 16.45 — Документальні телефільми «Як програти на виборах». «Поромниці». 17.15 — У нас в студії А. Мельников (фортепіано). 17.45 — До шістнадцяти і старші. 18.30 — Час. Телевізійна служба новин. 19.00 — «Розмова по суті». «Влада на кожний день». Про досвід роботи місцевих Рад і підготовки до виборів у Тамбовській області. 19.45 — Хвилини поезії. 19.50 — Дорога довжиною у 150 років. Про династію Садовських. 21.00 — Час. Телевізійна служба новин. 21.30 — Акція «Житло-2000». Передача 4. 22.30 — Музика в ефірі. У перерві — 23.30 — ТСН. Телевізійна служба новин. 0.55 — «Довга дорога в лабіринті». Телефільм. 3 серія. 1.59 — Етюди Дворцової площі. Передача 1 і 2. 2.59 — Святкові зустрічі. Естрадна програма.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Для дітей. «Канал «Д». 10.50 — Музичні зустрічі. 11.50 — Художній телефільм «Його батальйон». 2 серія. 16.00 — Новини. 16.10 — Республіканська фізико-математична школа. 16.40 — Для дітей. «Веселка». 17.05 — Музичний фільм «Георге Мустя». 17.45 — Шляхом оновлення. 18.15 — Естрадний концерт. 18.45 — До 70-річчя Київського академічного українського драматичного театру імені Івана Франка. «Театр і час». 20.00 — Актуальна камера. 20.30 — На добраніч, діти! 20.45 — Візит до лікаря. Вчимося володіти собою. 21.00 — Вперше на екрані УТ. Музичний фільм «Саята». 21.40 — Молодіжне студія «Гарт». В перерві — 22.40 — Новини.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — «Хочу все знати!». 8.35, 9.35 — Література. 8 кл. М. Некрасов. «Роздуми біля переднього під'їзду». 9.05 — Іспанська мова. 1 рік навчання. 10.05 — Іспанська мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.35 — Природознавство. 2 кл. Зима у лісі. 10.55 — «Мистецтво бути шасливою». Науково-популярний фільм. 11.05 — Інтеграція: ініціатива, підприємливість, прибуток. 11.55 — Ритмічна гімнастика. 12.35 — Сеанс повторного телефільму. «Хліб — їмимини...». 3 серія. 17.00 — «Козел на горі». Мультфільм. 17.10 — До національного свята Індії — Дня республіки. 17.35 — Держтелерадіо Башкирської АРСР. 18.30 — Час. Телевізійна служба новин (з сурдоперекладом). 19.00 — Арена. 20.00 — Вечірня назва. 20.15 — Ритмічна гімнастика. 20.45 — Ще раз про кохання. Концерт. 21.30 — Ілюзіон. «Той, хто втратив пам'ять із Ко-

леньо». Художній фільм. Прем'єра. 23.10 — Ластівко життя. В. Висоцький у Чечено-Інгушетії.

п'ятниця

26 СІЧНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Мультфільм. 9.05 — Дорога довжиною у 150 років. 10.15 — Пори року. Січень. 11.15 — До шістнадцяти і старші. 12.00 — Прем'єра документального фільму «Автопортрет з чужими очима». 12.30 — Час. Телевізійна служба новин. 13.00 — Концерт. 15.15 — До національного свята Австралійського Союзу — Дня Австралії. 3 днів народження. Австраліє! 16.15 — Дітям про звірат. 16.45 — «Біле оленя». 17.10 — До національного свята Індії. «Лотос на долоні». 18.10 — Поезія Л. Лавлінського. 18.25 — Колаж. 18.30 — Час. Телевізійна служба новин. 19.00 — Рух без небезпек. 19.30 — «Грім не адарить». Мультфільм для дорослих. 19.35 — «Рубль». Художній телефільм. Прем'єра. 21.00 — Час. Телевізійна служба новин. 21.30 — «Доля одного винаходу». Теленарис. 21.45 — Це було... було... 22.05 — Погляд. 23.50 — ТСН. Телевізійна служба новин. 0.10 — Прем'єра фільму-концерту «Валерій Леонтьєв у Індії». 1.05 — «Слідство веде ЗНАТОК». «Удар у відповідь». 1 і 2 серії. 4.55 — По сторінках передачі «Пишемо мемуари».

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — У колі друзів. Концерт. 10.25 — Мультфільм. «Три панька». 10.35 — Шкільний екран. 5 кл. Музика. 11.05 — Програма науково-популярних фільмів «Іскандеркул», «Ян-Гантау». 11.40 — Шкільний екран. 9 кл. Історія. 12.15 — Художній фільм «Закляття долини змії». 16.00 — Новини. 16.10 — «На пісню про простори». Концерт. 16.40 — Телефільм «Школа Василя Скануна». 17.00 — Співають діти. 17.25 — «Заради істини». 17.55 — Концерт популярної симфонічної музики. 18.30 — «Садова, 88». (Кіровоград). 19.00 — Екран молодих (Кіровоград). 20.00 — Актуальна камера. 20.30 — На добраніч, діти! 20.45 — «Думки вголос». Джазова композиція. (Кіровоград). 21.05 — Концерт. 23.00 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — «Хочу все знати!». 8.35, 9.35 — Музика. 7 кл. М. Глінка. «Вальс-фантазія». 9.00 — Англійська мова. 1 рік навчання. 10.05 — Англійська мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.35 — Світ, що нас оточує. 1 кл. Москва — столиця СРСР. 10.55 — «Час мужності». 11.05 — Домашня академія. 11.55 — Ілюзіон. «Той, що втратив пам'ять із Колено». Художній фільм. 13.35 — Документальні фільми. 14.15 — Сеанс повторного телефільму. «Хліб — їмимини...». 4 серія. 17.00 — Мультфільм. 17.30 — Телестудія міст РРФСР. Програма Ленінградської студії телебачення. 18.30 — Час. Телевізійна служба новин (з сурдоперекладом). 19.00 — Квадратура кола. Частина 1. 20.00 — Вечірня назва. 20.15 — Квадратура кола. Частина 2. 21.00 — Концерт ансамблю російських народних інструментів «Орнамент». 21.30 — Спорт для всіх. 21.45 — Прем'єра художнього телефільму «Зима в раю».

субота

27 СІЧНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Домашня академія. 9.05 — Російські народні пісні виконує Володимир Єфімов. 9.20 — Наш сад. 9.50 — Людина, Земля, Всесвіт. 10.50 — Концерт чоловічого хору фірми «Байер». М. Леверкузен (ФРН). 11.20 — У світі творин. 12.20 — До 45-річчя Перемоги. Чотирисерійний художній телефільм «Викликаємо вогонь на себе». 1 і 2 серії. 12.45 — «Вісник». 15.35 — Спектр. Міжнародна програма. 16.05 — Мультфільм. 16.20 — Діалоги про партію. 17.20 — VIII Міжнародний фестиваль телепрограм народної творчості «Веселка». (Індія). 17.45 — Міжнародна панорама. 18.30 — Фільми і ролі Леоніда Бикова. «Сварка в Лунашах». 21.00 — Час. Телевізійна служба новин. 21.30 — Супутник телеглядача. 21.55 — Повтор на ваше прохання. Грай, гармонь. 23.10 — До і після опівночі. 1.10 — «Слідство веде ЗНАТОК». «Удар у відповідь». 3 серія. 2.36 — «Дон Жуан». Фільм-вистава. 4.02 — Це було... було...

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — «У неділю вранці». Інформаційно-музична програма. 10.50 — Художній фільм для дітей. «Пастух Янка». 1 та 2 серії. 13.00 — Новини. 13.20 — Для дітей. «Навал «Д». 14.50 — Музичний телефільм. «Не отвержи мене». 15.00 — Село і люди. 15.30 — «Ви нам писали». Музична програма за листами глядачів. 16.00 — Слава солдатська. 17.00 — «Вірний мультяшдід». 18.10 — Скарбниця пам'яті. Приватні колекції. 18.45 — Телеспортсмена. 19.15 — Програма «Братство». Зустріч з Надією. 20.00 — Актуальна камера. 20.40 — На добраніч, діти! 20.55 — Концерт ансамблю «Новий день». 21.40 — Вперше на екрані УТ. Художній фільм «Кримінальний талант». 2 серія. 23.05 — Вечірній вісник. 23.35 — Відеонічур'єр.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Концерт музичного фольклору Туркменії. 8.45 — Документальні фільми «Щоб горно не згасло», «Хто намалоє коня». 9.30 — «Постріл у спину». Художній фільм (з субтитрами). 11.00 — Прогрес. Інформація. Реклам. 11.30 — Педагогіка для всіх. 12.30 — Криза культури — де ж вихід? 14.00 — Російська мова. 14.30 — Відеоканал. Радянська Росія. 17.00 — Юрмала-90. V Всеоюзний телевізійний конкурс молодих виконавців радянської естради пісні. Регіональний етап. 18.10 — «Горюховий пруттик». Мультфільм. 18.30 — Час. Телевізійна служба новин (з сурдоперекладом). 19.00 — В. Кинта. Фрески Софії Київської. 19.40 — Поезія. В. Мамонтов. 20.00 — Вечірня назва. 20.15 — Кінопубліцистика союзних республік. Документальні телефільми. 20.55 — Органний вечір у Полоцьку. 21.20 — «Театр пани Карло». Мультфільм для дорослих. 21.30 — А. Гаврилін. «Анюта». Фільм-балет. 22.40 — Музика і мода. 23.20 — Кіноконцерт з посмішкою. 0.15 — «Королева бензоколонки». Художній фільм.

неділя

28 СІЧНЯ

▲ ЦТ (I програма)

8.00 — Спорт для всіх. 8.15 — Ритмічна гімнастика. 8.45 — Тираж «Спортлото». 9.00 — З ранку раніше. Передача для дітей. 10.00 — На службі Вітчизни. 11.00 — Ранкова розважальна програма. 11.30 — Клуб мандрівників. 12.30 — Музичний кіоск. 13.00 — До 45-річчя Перемоги. Чотирисерійний художній телефільм «Викликаємо вогонь на себе». 3 і 4 серії. 15.25 — Здоров'я. 16.10 — Панорама «Сільської години». 17.25 — Дитяча інформаційно-публіцистична програма «Марафон-15». 19.00 — Недільний кінозал. «Летіли два верблюда». Мультфільм. «Колі я повернуся». Документальний телефільм. 19.45 — «Вільне падіння». Художній фільм. Вперше. 21.00 — 7 днів. 22.00 — Думки про вічне. Недільна моральна проповідь. 22.15 — Всі симфонії Чайковського. Симфонія № 2. 23.05 — Водне поло. Міжнародний турнір. ЦСНА (ВМФ) — «Шпандау-04» (Західний Берлін). 23.35 — Ф. Достоевський. «Дядечкин сон». Телевистава. 2.39 — Маленький концерт.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — «У неділю вранці». Інформаційно-музична програма. 10.50 — Художній фільм для дітей. «Пастух Янка». 1 та 2 серії. 13.00 — Новини. 13.20 — Для дітей. «Навал «Д». 14.50 — Музичний телефільм. «Не отвержи мене». 15.00 — Село і люди. 15.30 — «Ви нам писали». Музична програма за листами глядачів. 16.00 — Слава солдатська. 17.00 — «Вірний мультяшдід». 18.10 — Скарбниця пам'яті. Приватні колекції. 18.45 — Телеспортсмена. 19.15 — Програма «Братство». Зустріч з Надією. 20.00 — Актуальна камера. 20.40 — На добраніч, діти! 20.55 — Концерт ансамблю «Новий день». 21.40 — Вперше на екрані УТ. Художній фільм «Кримінальний талант». 2 серія. 23.05 — Вечірній вісник. 23.35 — Відеонічур'єр.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — На зарядку, ставай! 8.15 — Грає оркестр симфонічної і естрадної музики ЦТ і ВР. 8.45 — Телестудія міст РРФСР. Світе мій безмірний. Тюмень. 9.20 — «Валентин і Валентина». Художній фільм (з субтитрами). 10.50 — «Земля тривоги нашої». Документальні фільми. 11.30 — Клуб мандрівників (з сурдоперекладом). 12.30 — На екрані — служба 01. 12.55 — Ф. Пуленк. «Обад». Концерт для фортепіано і 18 інструментів. 13.20 — Держтелерадіо Української РСР. Районні будні періоду перебудови. 13.50 — Концерт симфонічного оркестру Держтелерадіо Вірменії. 14.30 — Відеоканал. Радянська Росія. 17.00 — Планета. Міжнародна програма. 18.40 — Прем'єра документального телефільму «Кішени Росії». Про історію нинішнього російського ярмарку. 22.00 — Фільми студії союзних республік. «Ці небезпечні двері на балкон». Художній фільм. 23.25 — Фільми режисера В. Виноградова. «Мої сучасники».

НА
ДОЗВІЛЛІ

Скоринка за хрест

ДУМКИ, ВІДГУКИ, РЕЦЕНЗІЇ

Театр у кризовому стані. Вина в тому не тільки митці — драматургія життя відвертає від драматургії сцени. Нічого в цьому хорошого нема. В такі періоди ймовірно чекати від видовищних закладів симпатії до «легких» жанрів, аби глядач хоч тут знайшов короткий душев-

ний спочинок. А Кіровоградський театр імені М. Л. Кропивницького на зацікавлені відкриття сезону виставив прем'єрою трагедію «97» Миколи Куліша. Українське село, 20-ті роки. Комнати, голод, куркуль. У школі по історії проходили, зараз у журналах

протилежно читаємо. Що нового в старій п'єсі? А зал театру (очам не повірила) повнісінький. Навіть ложі та балкон. Захотіла публіка перевірити, на що здатний новий художній керівник театру (він же й постановник спектаклю) М. І. Барський? Глянемо й ми. Першим персонажем,

що владно запанував на сцені, стали денорації — величезні панно з хрестами і картинками перенутного світу. Дисотечна підсвітка ніби змінює той час із нинішнім. Та й драматургічна матерія вистави не здається тодішньою — це наче нинішній аналіз давніх подій, хоч написано ген коли. Раніше, певно, п'єса і критиками глумилася, і глядачами сприймалася однозначно. Бідняки, котрі голосують за вилучення церковних цінностей, аби за них купити голодний хліб, — «жорстоко». Замовні селяни, котрі не віддають хрест і чашу — «погані». Бо самі ховають хліб і односельці хочуть заморити.

Тепер коло думок розширюється. Хто довів село до голоду? Хто поставив до влади невігласів і п'яниць? Хто громив храми? І головне, навіщо? Адже хліб прибуває в село вже тоді, коли половиною жителів перебралася на цвинтар...

Драматургом у центр трагедії вміщений Мусій Копистка — людина неосвічена, обмежена, підкаблучник у жінки, але в критичний момент здатна на рішучі дії і жертовну мужність. О. Майстренку особливо вдалася мова його героя. Ніжко літературності, а живі недолугі слівця забитого дядька з усілякими «льо» і «сьо». І зовсім інший він у сцені розстрілу. Це нехитрий борець, який не втече і не впаде на коліна.

Інший центр притягання спектаклю — Ларивон

(засл. арт. УРСР А. Косяченко). Глухонігий, котрий протягом вистави махає дрючком, дико кричить і зловісно блимає скаженими очима. Але три моменти — коли віддає хліб нещасній жебраці, коли повернув чашу й хрест і підвів після розстрілу — засвідчують, що сила, сплетіння духу і волі, добра і зла в цій безправній і затурканий людині не менш складні, ніж у його односельців, котрі по черзі беруться вершити чужі долі. Не маючи до того ні морального права, ні необхідних здібностей. Але за одними — революційна правда, в інших — обріз за поясом...

Особливе місце в спектаклі належить Гирі. Ситуативно, у навії дії п'єси, він, звичайно, негідник і глитай. Крадькома об'їдається і об'їдає відро французьких духів дощці, коли люди пхнуть з голоду. Купус умирання Стожик (виразно зіграного засл. арт. УРСР І. КРАВЦОВИМ) за сніжку хліба. Але протестуючи проти вигрівання з села хліба, проти насильницького розкуркулювання і ревізій священих реліквій, він виявляється правим історично... Виконавець цієї ролі В. БАБИЧ, на мій погляд, — актор таного плану, як Євген Леонов. Майже в усіх ролях один новий і майже в усіх (і тут теж) — привабливий ясравозою характерністю.

Жіночі ролі й драматургічно, і особливо сценічно впевнено стоять у

другому ряду. Виняток — Орина (засл. арт. УРСР С. Мартинова). Роль і за змістом страшна, і можливість зовнішнього вияву жаху її стану багаті, але мені здалося, що Орині не вистачало відваги, що вона все ж не дійшла до краю.

Може, тому, що немає краю нашому намаганню збагнути суспільне божевілля, описане в п'єсі М. Куліша? Коли люди, котрі жили на родючих чорноземах і з діда-прадіда були майстерними землеробами, мушили (за робітничо-селянської, не панської влади) їсти з голоду власних дітей і вбивати один одного? Немає того краю, за яким було б можливо остаточно зрозуміти, що «свої на своїх» кидалися тому-то і тому-то — і тим самим мимоволі виправдали. Хоча наше недалеке минуле було подібними виправданнями зклевсене так щільно, що відривається ця липучка нешвидко, не скрізь і пекельно-болісно.

Основний же пафос вистави для мене вмістився у фразі Панька (В. АЛДОШИН), яку він промовляє по складах під лозунгами про ентузіазм і щастя майбутніх поколінь: «Револуція стала неінтересна».

Дивися, слухай і думай, для кого і якою революція бачиться сьогодні...

І. КУЗНЕЦОВА.

Олександр КОСЕНКО

ЛІРИКА

Я відаю палку імлу цілунків.
Я знаю гомін збуджених сердець;
Знервованість, напружених стосунків,
Пекельний біль,
Коли всьому кінець.
Де стіни в'ють галузки винограду.
Згадалося,
Моя любов жила.
Давно вже там володарює зрада,
І смутком розпралляє два крила.
Ні,
Я не жду від долі подарунків.
Я звик частіше кликати на герць,
Я відаю
Палку імлу цілунків.
Я знаю
Гомін збуджених сердець.

Коли впаде з очей полуде,
Поглине враз тебе юрба.
Хай скаже посмішка безглузда
На зацілованих губах!
Ти там,
В юрбі,
Тепер для мене
Навік похована
Жизнем.
Під узагалнений знаменник
Твою ходу,
Твоє лице!
Та чи навмисно вже?
Не знаю.
Я твій пригадую портрет,
Коли всміхається Даная
Крізь позолочений багет.

Що роки йдуть —
Звичайне діло.

То
Не нападуть,
І не біда.
Я пам'ятаю,
Вечоріло.
Дзвінкий танок вела вода.
Прудкі струмки вбирали зливу,
І
В береги —
До яворів!
Яким я був тоді щасливим
Під кожним дотиком твоїм.
Не знав я ніжності такої.
Я цілий всесвіт серцем грів.
Вривався в засклені покої,
Палахкотів
Далекий грім.
Пташиний гурт стає на крила.
Дзвенить часу стрімкий потік.
Я пам'ятаю, вечоріло,
І чи забуду вже
Повік?

ПОРАДА
ДЛЯ
ОКСАНИ

Прочитала замітку у вашій газеті «Хочу бути красивою». Маю пораду для Оксани М. із власного досвіду. Візьміть 50 грамів соняшникової олії, додайте натертий на дрібній терточці корінь хрону. Посудину з олією і хроном поставте в каструльку з водою. Кип'яти-

ти 20 хвилин. Цією рідиною мазати обличчя вдень, можна на ніч. Ця суміш добре витягає прищі, робить обличчя чистішим.

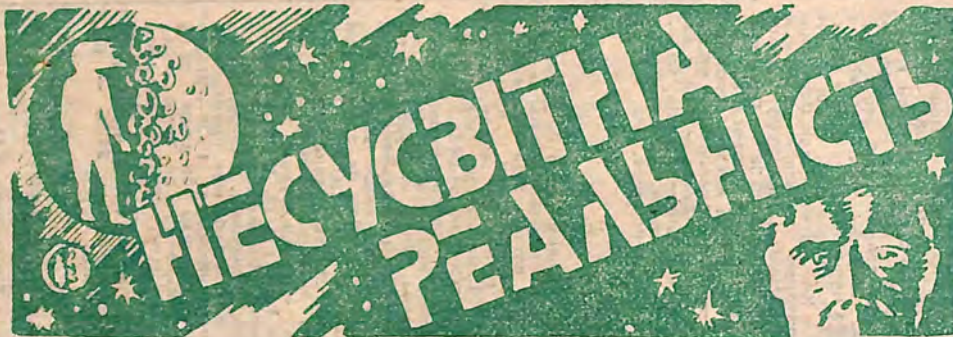
О. МЕЛЬНИК,
пенсіонерка.

м. Мала Виска.

СЦЕНА, ЕКРАН, АРЕНА

▲ У 1989 році журнал «Новий мир» опублікував роман російського письменника, емігранта третьої хвилі Олександра Солженіцина «Архіпелаг ГУЛАГ». 23 СІЧНЯ клуб «Собеседник», що діє при обласній науковій бібліотеці імені Крупської, спільно з обласним товариством любителів книги запрошує вас взяти участь в обговоренні цього твору. ПОЧАТОК О 18 ГОД. 30 ХВ. У ВІДДІЛІ МИСТЕЦТВ ОБЛАСНОЇ БІБЛІОТЕКИ ІМЕНІ КРУПСЬКОЇ.

▲ 24 і 25 січня ЗАЛ ОБЛАСНОЇ ФІЛАРМОНІЇ запрошує любителів сучасної естрадної музики. О 19 год. 30 хв. тут виступатиме ростовська шоу-група «АМАЗОНКИ».

Але повернемося до студентів. За фотографіями зниклих, привезеними їх родичами та друзями, продіагностував. Діагноз, на жаль, не давав ніяких шансів знайти хоч когось живим. Як завжди для перевірки розпові про прижиттєві хвороби тих, чії фотокартки були мені показані.

І у випадку з «уральцями», і з «хібіньцями» висновок один: накрила снігова лавина, розтане — будуть знайдені. Виявилось, що уральська група у завірюху, що розпочиналася, поставила намет між двома прямовисними скелями і їх там швидко завололо, а «хібіньці» накрила снігова лавина, яка сповзла із сопки.

Говорячи про можливості біодіагностики в галузі криміналістики та розшуку людей, що пропали в результаті нещасних випадків, мені хотілося зробити невеличкий відступ і розповісти про такий фант. Янось московські знайомі попросили продіагностувати молодшу подружню пару нян. Я найдокладніше відмітив усе, що мені вдалося згадати, зокрема, що у чоловіка, очевидно, була травма нисті руни (здається, правої). Це молоде подружжя, приїхавши до Москви, відвідало мене з візитом вічливості.

— Ми одержали результати Вашої діагностики за результатами фотознімків, — сказав чоловік.

(Продовження. Початок у № 51 за 23 грудня 1989 року та у № 2 за 13 січня 1990 року).

ловик. — Все абсолютно вірно, окрім однієї деталі. А саме: Ви сказали, що у мене травмована нисть руни. Це не так, але така травма була у мого брата-близнюка.

Отже, подумалося мені, коли вони пішли, там, в інформаційному полі, також можуть бути помилки, неточності. І те, що приймалося мною від «Івана», виявилось у «Петра».

Випадок цей одиничний, тому можна допустити й випадковий збіг. Але, можливо, це й складніше, ніж здається на перший погляд: то ж були брати-близнюки.

1982 року з проханням допомоги у розшуку людей, що пропали, до мене зверталися ледь не щотижня. Позначились, очевидно, розповіді тих, кому вдалося зробити в подібних випадках послугу, та й кілька публікацій в наших газетах та журналах відіграли, гадаю, свою роль. Та похмурі лаври покійного Жерара Круазе мені ні до чого й діагностику «живий чи мертвий» я намагався робити якомога рідше, бо вважав, що це справа слідчих органів та патологоанатомів.

Наведені мною факти не є «випадковими випадками» і підштовхують до нових роздумів на тему про ШОСЬ і про пов'язані з ним загадкові явища. Докладніший перелік сумних випадків, з якими мені довелося мати справу, недоцільний.

РОЗДУМИ ПРО «БАНК ПАМ'ЯТІ»

А що, власне, може приховуватися за порогом життя? Таке питання можуть задавати ба-

гато читачів, які впевнені в тому, що смерть перетворює все в порох. Це питання не дає спокою й мені. Розпочинаючи цю роботу, я відзначав, що зараз для мене найголовніше — силіти картину того, що залишається після загибелі живого організму. І справді, вже зібралось чимало фактів, які свідчать про те, що після смерті живого організму залишається якийсь комплекс інформації про цей організм, про його колишні форми, про перенесені ним зміни, про порушення цілісності його частин. Це так, в іншому разі я не міг би здійснювати досить точне діагностування померлих, які пішли «на той світ» недавно, або ж кілька століть тому.

Проблема, про яку йдеться, фантастично складна, можливості для її вирішення досить обмежені. Та все ж варто спробувати знайти підходи до її вирішення, виходячи з особистих спостережень та достовірних фактів, одержаних від інших.

Не приховуючи своїх спроб якоюсь обпиртись на загальновідомі досягнення науки, я разом з тим вимушений визнати, за своїми особистими спостереженнями існування іншого світу — світу вселенської інформації, в якому, поєднуючись, існують минуле, нинішнє та майбутнє, світ, до якого йде все нинішнє з тим, щоб продовжити там своє існування згідно з програмою, закладеною своєрідним «комп'ютером».

На жаль, це надзвичайно складно, і я хотів би ще раз підкреслити, що йдеться лише про мій окремі, фрагментарні роздуми без будь-яких серйозних претензій на глобальні, теоретично обґрунтовані висновки. Я тільки намагався реалізувати одне із найзаповітніших бажань: намалювати для самого себе картину ТОГО, небажаного, але реального світу, яка сподобалась б здоровому глузду, тобто, будучи принципово новою, не вступала б в жорсткий конфлікт і непримириме протиріччя з усіма законами існуючої парадигми. Вже є кілька начерків, але всеохоплююча картина ще не позначилась. Що ж, це можна зрозуміти, і якщо авторів гігантської панорами Ф. Рубо вдалося розмістити на Бородинському полі до великої армії того часу, то створити грандіозний образ «сумнісного» світу для всезагального огляду непросте.

(Далі буде).

«Молодой коммунар» — орган Кировоградского областного комитета КПСМ Украины.

На украинском языке

НАША АДРЕСА:

316050, МПС,
м. Кировоград,
вул. Луначарского, 36.

Телефони: редактора — 2-54-26; відповідального секретаря — 2-27-65; секторів: комуністичного виховання — 4-66-79; культури і моралі — 4-64-21; комсомольського життя й економіки — 2-04-84; учнівської і студентської молоді та військово-патріотичного виховання — 2-59-82; соціальних проблем — 2-29-92; фотолaboratorії — 4-94-94; оголошень — 4-28-96; коректорської — 3-61-83.

В. о. редактора

І. КУЦЕНКО.

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.

БК 03006.

Газета виходить щосуботи.

Індес 61103.

Зам. № 29.

Тираж 36 200.